

Beregnet til
KS

Dokument type
Rapport

Dato
September 2019

FOU-PROSJEKT NR. 184005

PRAKTISERING AV

BARNEHAGEAVTALEN SFS 2201

FOU-PROSJEKT NR. 184005

PRAKTISERING AV BARNEHAGEAVTALEN SFS 2201

Oppdragsnavn **FOU-PROSJEKT 184005**
Praktisering av barnehageavtalen SFS 2201

Mottaker **KS**

Dokument type **Rapport**

Versjon **1**

Rambøll
Hoffsveien 4
Postboks 427 Skøyen
0213 Oslo

T +47 2252 5903
<https://no.ramboll.com>

INNHALDSFORTEGNELSE

Sammendrag	1
Formål med prosjektet	1
Hovedfunn	2
Executive Summary	4
Objective of the project	4
Main findings	5
1. Innledning	8
1.1 Bakgrunn	8
1.1.1 Barnehageloven og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver	8
1.1.2 SFS 2201: Sentral forbundsvis særavtale for barnehager, skolefritidsordninger, skoler og familiebarnehager	8
1.1.3 Pedagognormen	9
1.2 Formål	9
1.3 Metode og datakilder	9
1.3.1 Innledende undersøkelser	10
1.3.2 Breddeundersøkelse	10
1.3.3 Dybdeundersøkelser	12
1.4 Avgrensning	13
2. Organisering og praktisering	14
2.1 Barnehageeieres og -styreres involvering i plantiden	15
2.1.1 Barnehageeierens involvering i plantiden	15
2.1.2 Styrers involvering i plantiden	17
2.1.3 Bruk av handlingsrommet i avtalen	21
2.2 Timeantall og fordeling	21
2.2.1 Antall planleggingstimer	22
2.2.2 Sammenhengende plantid	22
2.2.3 Hva som påvirker antall planleggingstimer	23
2.2.4 Hvor plantiden tas ut	24
2.3 Hva plantiden brukes til	26
2.4 Samarbeid og erfaringsdeling	28
2.5 Oppsummering	30
3. Resultater og konsekvenser	32
3.1 Organisering av barnegruppen under plantiden	33
3.2 Plantid og voksenteitet	35
3.3 Plantid og kvalitet	37
3.4 Oppsummering	40
Tabell- og figuroversikt	41
Vedlegg 1 Frafallsanalyser	42
Vedlegg 2 Spørreskjema - barnehageeiere	43
Vedlegg 3 Spørreskjema - barnehagestyrere	54
Vedlegg 4 Intervjuguide - barnehageeiere	59
Vedlegg 5 Intervjuguide - barnehagestyrere	61
Vedlegg 6 Intervjuguide - pedagogiske ledere og barnehagelærere	64

SAMMENDRAG

Rambøll Management Consulting (Rambøll) har på oppdrag for KS gjennomført en kartlegging av hvordan SFS 2201 praktiseres i norske kommunale barnehager, med særlig henblikk på organisering og praktisering av plantid for pedagogene i barnehagen. Kartleggingen tar også for seg hvilke resultater og konsekvenser plantiden har for både barn og ansatte.

Begrepet *plantid* omfatter tiden de pedagogisk ansatte i barnehagen har til rådighet for utviklingsarbeid, planlegging av pedagogisk aktivitet, samt for- og etterarbeid tilknyttet dette. Bestemmelsen om plantid for pedagogene i barnehagen er nedfelt i punkt 3.2 i SFS 2201 (Sentral forbundsvis særavtale for barnehager, skolefritidsordninger, skoler og familiebarnehager), og blir omtalt som «barnehageavtalen» selv om den også inneholder bestemmelser som ikke vedrører barnehagene. Avtalen er fremforhandlet mellom KS og Utdanningsforbundet samt flere andre arbeidstakerorganisasjoner, og reforhandles hvert andre år med en gjensidig oppsigelsesfrist på en måned før utløpstid.

Det er først og fremst Særavtalens punkt 3.2 om plantid for pedagogene som har vært tema i de siste forhandlingene. Per i dag (første halvår 2019), lyder bestemmelsen om plantid som følger:

Den ordinære arbeidstiden er 37,5 timer pr. uke. Minst 4 timer i gjennomsnitt pr. uke av den ordinære arbeidstiden skal anvendes til planlegging, for- og etterarbeid for pedagogiske ledere/barnehagelærere. Organiseringen av denne tiden fastsettes i samråd med det pedagogiske personalet. Det er leders ansvar å sikre at dette arbeidet kan utføres som forutsatt, både individuelt og sammen med andre, og at de fysiske arbeidsforholdene er tilfredsstillende.³

Formål med prosjektet

Hovedmålsettingen med dette FoU-prosjektet har vært å etablere et oppdatert og grundig kunnskapsgrunnlag om praktisering av plantid i kommunale barnehager. I arbeidet med rapporten har det derfor vært et mål å fremskaffe kunnskap om hvordan barnehagene organiserer plantiden, hvordan denne tas ut og hva den brukes til. Videre gir kartleggingen også innsikt i hvilke resultater og konsekvenser denne praktiseringen har for barnehagenes barn og ansatte samt det pedagogiske tilbudet som gis i barnehagene.

Rapporten gir oppdragsgiver kunnskap om variasjoner i organisering og praksis, samt kunnskap om hvilken betydning denne organiseringen – og variasjoner av organiseringen – har for barnas hverdag, de ansattes arbeidsmiljø, målene og kravene i rammeplanen, kvaliteten i barnehagen og barnehagens tilbud.

Kartleggingen som er gjort i forbindelse med oppdraget baserer seg på innledende undersøkelser, breddeundersøkelser og casebesøk med intervjuer. En av breddeundersøkelsene var rettet mot barnehageeiere i kommunene, den andre var rettet mot barnehagestyrere i de kommunale barnehagene. Det ble videre gjennomført casebesøk til tolv barnehager i seks kommuner, hvor det til sammen ble gjennomført 29 intervjuer. Av disse var det tolv intervjuer med barnehagestyrere (heretter kalt styrerne), elleve gruppeintervjuer med pedagogiske ledere og barnehagelærere og seks telefonintervjuer med barnehageeier i de seks kommunene.

Prosjektets datainnsamling var avgrenset til alle kommuner og kommunale barnehager med unntak av Oslo og oslobarnehagene, ettersom disse ikke omfattes av SFS 2201. Kvantitativ datainnsamling

³ SFS 2201, tilgjengelig fra: <https://www.ks.no/contentassets/c5edc72c24a3453a9b6b99d13f051684/sentral-forbundsvis-saravtale-vedrorende.pdf>

gjennom breddeundersøkelsen fant sted mellom november-desember 2018, mens kvalitativ datainnsamling gjennom casestudier fant sted i mars og april 2019.

Hovedfunn

Organisering og praktisering

Ledelsens involvering og bruk av handlingsrom

Barnehageeierne har god kjennskap til barnehageavtalen, og bestemmelsen om plantid diskuteres med jevne mellomrom mellom barnehagestyrerne og lokale barnehagemyndigheter. Omtrent halvparten av barnehageeiere involverer seg i relativt stor grad i praktiseringen av bestemmelsen om plantid, mens en noe mindre andel også legger føringer for hvordan plantiden skal benyttes (38 prosent).

Over halvparten av styrerne drøfter i stor grad bruken av plantid med sine ansatte, og omkring halvparten har plantiden nedfelt i halvårsplaner eller ukeplaner. Flertallet av styrerne mener det er viktig å ha god oversikt over hvordan de pedagogiske lederne/barnehagelærerne organiserer plantiden sin. Svært mange av styrerne har høy grad av tillit til at det pedagogiske personalet selv organiserer og benytter plantiden godt (79 prosent). Kun to prosent har lav tillit til sine ansatte på dette punktet. Når det gjelder styrernes behov for styring og kontroll viser kartleggingen at det er mye variasjon. Noen ønsker å godkjenne når plantiden skal tas ut, mens andre ikke har dette behovet. Noen holder øye med antall timer den enkelte pedagog bruker, andre ikke. De færreste legger imidlertid føringer for hvilke pedagogiske aktiviteter plantiden skal brukes til.

Halvparten av styrerne i spørreundersøkelsen mener handlingsrommet i SFS 2201, punkt 3.2, dvs. at pedagogene har krav på *minst* 4 timer, er tilstrekkelig. I intervjuene forteller både styrerne og pedagogene at handlingsrommet er svært viktig fordi det gir muligheter for lokal variasjon, og mulighet for å gi mer plantid i perioder der det er behov for det. Samtidig er det også flere som synes det er vanskelig å nyttiggjøre seg av handlingsrommet i en hektisk barnehagehverdag.

Timeantall, fordeling av plantid og plantidens innhold

75 prosent av pedagogene får i gjennomsnitt fire timer plantid i uka, altså barnehageavtalens minimum. En femtedel får mellom fire og fem timer. Det er store variasjoner i hvor mange timer plantid pedagogene tar ut sammenhengende, men over en tredjedel tar ut én til to timer plantid om gangen. Videre tar omtrent en femtedel ut all plantiden sammenhengende på en og samme dag. De kvalitative funnene indikerer at minst to timer sammenhengende plantid er ideelt for å sikre effektivitet, konsentrasjon og kontinuitet i arbeidet.

Under plantidsarbeidet bruker det store flertallet av pedagogene arbeidsrom i barnehagen, men det er også tilnærmet halvparten som tar ut plantid hjemme. Samtidig oppgir en tredjedel av styrerne i barnehagene der pedagogene tar ut plantid hjemme, at de har mindre gunstige fysiske arbeidsforhold for plantidsarbeid i barnehagen. Eksempelvis mangler noen av barnehagene arbeidsrom. En del av pedagogene med tilgang til arbeidsplasser for plantidsarbeid forteller at de har fått en bedre arbeidshverdag etter at de begynte å ta ut plantiden i barnehagen. Dette fordi det er lettere å skille mellom jobb og fritid, og samtidig enklere å holde oversikt over hvor mange timer som brukes på arbeidet. Noen forteller imidlertid at de foretrekker å ta ut plantiden hjemme, både fordi det er lettere å konsentrere seg der, og fordi det er større anledning til å jobbe sammenhengende over lengre tid.

Plantiden brukes i hovedsak til pedagogisk planlegging, praktisk tilrettelegging av aktiviteter, forberedelser til foreldresamtaler og/eller foreldremøter og til dokumentasjonsarbeid. Sistnevnte

omhandler blant annet dokumentasjon av barnas lek og aktiviteter i barnehagehverdagen, både tiltenkt barna selv, til foreldrene og til offentlige tjenester slik som PPT. Plantiden brukes også for faglig oppdatering, og til internt samarbeid. Det er få uoverensstemmelser mellom ledelse og ansatte, og ansatte imellom, om hva plantiden skal brukes til. De uenighetene som er, handler for det meste om hvor plantiden skal tas ut (hjemme eller på arbeidsplassen), når den skal tas ut, og i mindre grad om hvilke arbeidsoppgaver som skal gjennomføres i plantiden.

Samarbeid og erfaringsdeling

Tilnærmet samtlige styrere mener at samarbeid og erfaringsdeling mellom pedagoger hever kvaliteten på det pedagogiske tilbudet. De absolutt fleste mener at slikt samarbeid er viktig, og 74 prosent av styrerne svarer at de legger til rette for samarbeid i det pedagogiske personalet i plantiden. Gjennom det kvalitative materialet fremkommer det at flere barnehager har avsatt fast tid til samarbeid i plantiden. Noen av disse barnehagene gir en egen time til dette i tillegg til de minst fire timene plantid, mens andre har samarbeidstiden integrert i minimumskravet i plantidsbestemmelsen.

Resultater og konsekvenser

Når pedagogene tar ut plantid organiseres de fleste barnegruppene slik at barna kan drive lek og aktiviteter med det gjenværende personalet på egen avdeling/i egen barnegruppe. Mange er sammen med andre avdelinger ute, men en del er også innendørs. På småbarnsavdelingene tas plantiden ofte ut mens barna sover. Det er svært få som setter inn vikar for pedagogen under plantiden. Det er derfor færre voksne til stede i barnegruppen når pedagogen gjør plantidsarbeid.

Plantid og voksentetthet

Kartleggingen viser at de fleste mener at tiden pedagogene tar ut plantid går utover barna på avdelingen. Dette fordi færre voksne gjør det vanskeligere å strekke til i barnegruppen. Det blir også vanskeligere å dekke alle behovene som kan oppstå i løpet av en barnehagehverdag. De fleste mener at plantiden går ut over den øvrige bemanningen ettersom det blir større arbeidsbelastning på de som er igjen i barnegruppen når pedagogen er borte fra avdelingen.

Gjennom de kvalitative intervjuene finner vi at flere mener at den pedagogiske kvaliteten på barnehagetilbudet går ned i perioden det er færre voksne på avdelingen. Dette fordi muligheten for at å bli sett og hørt når barna trenger det er dårligere, i tillegg til at det er mindre pedagogisk kompetanse i det gjenværende personalet, og derfor mindre pedagogisk aktivitet. Videre er også barnegruppen mer sårbar for uforutsette hendelser under plantiden med færre tilstedeværende voksne.

Plantid og kvalitet

Det store flertallet mener likevel at plantiden bidrar til at rammeplanen oppfylles på en god måte, og mange mener at SFS 2201, slik avtalen er i dag (våren 2019), er et godt virkemiddel for å bidra til kvalitet i barnehagen. Kvalitet i barnehagen handler om et godt pedagogisk tilbud som virker utviklende for barns lek og læring. Dette forsøker man å oppnå ved å planlegge pedagogiske aktiviteter som treffer barnas interesser, og som både virker utviklende for den enkelte og for barnegruppen som helhet. Plantid er derfor viktig for å oppnå og opprettholde kvalitet i barnehagetilbudet. De kvalitative intervjuene i kartleggingen viser at viktigheten av plantid overgår ulempen ved at pedagogen er borte fra avdelingen under plantiden. Samtidig viser de kvalitative intervjuene i kartleggingen en tydelig ambivalens hos både styrere og pedagogisk personale når det gjelder i hvilken grad mer plantid enn de *minst* fire timene vil gi bedre kvalitet i barnehagetilbudet, ettersom dette også medfører mer tid med færre voksne per barnegruppe. Flere forteller at de ikke ønsker økt plantid så lenge bemanningsnormen er den samme.

EXECUTIVE SUMMARY

Ramboll Management Consulting (Ramboll) was commissioned by the Association of Local and Regional Authorities (KS) to conduct a mapping of how SFS 2201 (a central special employment agreement concerning kindergartens, after-school programmes, schools and family kindergartens) is practiced in Norwegian municipal kindergartens, with a special focus on the organisation and practice of planning time for educators in kindergartens. The mapping also examines the results and consequences of planning time both for the children and for the employees.

The term *planning time* refers to the time the educational staff in the kindergarten have at their disposal for development work and planning educational activities, as well as associated preliminary and supplementary work. The provision regarding planning time for kindergarten educators is set out in section 3.2 of SFS 2201 and is referred to as the "kindergarten agreement", although it also contains provisions that do not concern kindergartens. The agreement was negotiated between KS and the Union of Education Norway and several other employee organisations, and is renegotiated every two years with a mutual notice period of one month before the expiry date.

It is first and foremost section 3.2 of the special agreement, concerning planning time for the educators, which has been the subject of recent negotiations. At present (first half of 2019), the provision for planning time reads as follows:

Ordinary working hours are 37.5 hours per week. Of these ordinary working hours, an average of four hours per week shall be used for planning and for preliminary and supplementary work for educational supervisors/kindergarten teachers. The organisation of this time is determined in consultation with the educational staff. It is the responsibility of the head of the kindergarten to ensure that this work can be performed as required, both individually and in groups, and that the physical working conditions are satisfactory.⁴

Objective of the project

The main objective of this R&D project has been to establish an up-to-date and thorough knowledge base on the practice of planning time in municipal kindergartens. In the work on the report, it has therefore been an aim to obtain knowledge about how kindergartens organise planning time, how it is scheduled and what it is used for. Furthermore, the mapping also provides insight into the results and consequences this practice has for the children and staff at the kindergarten, as well as on the education provided in the kindergartens.

This report will provide the client with knowledge about variations in organisation and practice, as well as knowledge of the importance of this organisation – and variations in organisation – on the daily lives of the children, the employees' working environment, the goals and requirements in the framework plan, the quality in the kindergarten and the kindergarten's education.

The information gathered in connection with this assignment is based on initial surveys, in-depth surveys and case visits with interviews. One of the in-depth surveys was aimed at the owners of municipal kindergartens, while the other addressed the heads of the municipal kindergartens. Case visits were also conducted at 12 kindergartens in six municipalities, with a total of 29 interviews. Of these, there were 12 interviews with kindergarten heads, 11 group interviews with educational supervisors and kindergarten teachers and six telephone interviews with kindergarten owners in the six municipalities.

⁴SFS 2201 (only in Norwegian) can be downloaded from: <https://www.ks.no/contentassets/c5edc72c24a3453a9b6b99d13f051684/sentral-forbundsvis-saravtale-vedrorende.pdf>

The project's data collection was limited to all municipalities and municipal kindergartens with the exception of Oslo and Oslo kindergartens, as these are not covered by SFS 2201. Quantitative data collection through the in-depth survey took place in November and December 2018, while qualitative data collection through case studies took place in March and April 2019.

Main findings

Organisation and practice

Management's involvement and use of latitude

The kindergarten owners are well acquainted with the kindergarten agreement, and the provision for planning time is a regular topic of discussion between the kindergarten heads and the local kindergarten authorities. About half of the kindergarten owners are involved to a relatively large extent in the practice of the provision on planning time, while a somewhat smaller proportion (38 per cent) also provide guidelines on how planning time should be used.

More than half of the kindergarten heads discuss the use of planning time with their staff to a large extent, and about half have included planning time in their half-yearly or weekly plans. The majority of the kindergarten heads believe that it is important to have a good overview of how the educational supervisors / kindergarten teachers organise their planning time.

A large number of the kindergarten heads (79 per cent) have a high degree of confidence that the educational staff themselves will organise and use their planning time well. Only 2 per cent have low confidence in their staff on this point. With regard to kindergarten heads' need for management and control, the survey shows that there is a lot of variation. Some want to approve the scheduling of planning time, while others do not have this need. Some keep track of the number of hours each educator spends on planning time, while others do not. Few, however, provide guidelines for the educational activities for which planning time should be used.

Half of the kindergarten heads in the survey believe the latitude in SFS 2201, section 3.2., i.e. that the educators are entitled to *at least* four hours, is sufficient. In the interviews, both the kindergarten heads and the educators said that this latitude is very important because it provides opportunities for local variation, and the opportunity to provide for more planning time as needed. At the same time, there are also a number who find that the busy life of the kindergarten makes it difficult to make use of this latitude for planning time.

Number of hours, distribution of planning time and content of planning time

Seventy-five per cent of educators receive an average of four hours of planning time per week, i.e. the minimum set out in the kindergarten agreement, while one-fifth have between four and five hours of planning time. There are large variations in the number of consecutive hours of planning time used by educators, but over a third use one to two hours of planning time at a time. Furthermore, about one-fifth take all of their planning time continuously over the course of one day. The qualitative findings indicate that at least two consecutive hours of planning time are ideal for ensuring efficiency, concentration and continuity of work.

During planning work, the vast majority of educators make use of work rooms in the kindergarten, but almost half spend their planning time at home. At the same time, one-third of kindergarten heads who have educators who spend their planning time at home state that they have less favourable physical working conditions for planning work at the kindergarten. For example, some of the kindergartens lack work rooms. A number of the educators with access to workspaces for

their planning work report that their work day has improved since they started to use their planning time at the kindergarten. This is because it is easier to distinguish between work and free time, and it also makes it easier to keep track of how many hours they use on planning work. However, some say that they prefer to spend their planning time at home, both because it is easier to concentrate there and because it is easier to work continuously over a longer period of time.

Planning time is mainly used for educational planning, practical organisation of activities, preparation for/holding parent–teacher meetings and for documentation work. This documentation work includes documentation of children’s daily play and activities at the kindergarten, and other documentation that is intended to benefit the children themselves, the parents and public services such as the Educational and Psychological Counselling Service (PPT). Planning time is also used for professional development and for internal collaboration. There are few disagreements between management and the staff, and between individual staff members, about what planning time should be used for. The disagreements that exist mostly relate to where planning time should be used (at home or in the workplace), when it should be scheduled, and to a lesser extent which tasks should be carried out during planning time.

Collaboration and experience sharing

Nearly all kindergarten heads believe that collaboration and experience sharing between educators raises the quality of the education offered. The vast majority believe that such collaboration is important, and 74 per cent of kindergarten heads say that they facilitate collaboration among the educational staff during planning time. The qualitative material reveals that a number of kindergartens have set a fixed time for collaboration during planning time. Some of these kindergartens provide a dedicated hour for this in addition to the minimum four hours of planning time, while others have this collaboration work integrated into the minimum requirement stipulated in the provision on planning time.

Results and consequences

When educators use their planning time, most children’s groups are organised so that the children can play and enjoy activities with the remaining staff in their own department/group. Many spend this time outdoors with other groups, but some are also indoors. In toddler groups, planning time is often scheduled for when the children are asleep. There are very few who hire in substitutes for educators during planning time. Therefore, there are fewer adults present in the children’s group when the educator is doing planning work.

Planning time and number of adults present

The survey shows that most respondents believe that the time the educators spend on planning work is detrimental to the children. This is because having fewer adults makes it more difficult to properly follow up the children’s group. It also becomes more difficult to meet all the needs that may arise during the day at the kindergarten. The majority of respondents believe that planning time negatively affects the remaining staff, as they experience a greater workload when one of the educators is away from the department.

The qualitative interviews revealed that many of the respondents believe that the quality of the education at the kindergarten is reduced in the period when there are fewer adults in the department. This is because the children are less likely to be seen and heard when they need it. Furthermore, the remaining staff are left with less educational expertise, which results in fewer educational activities. Moreover, the children’s group is also more vulnerable to unforeseen events during planning time when fewer adults are present.

Planning time and quality

However, the vast majority of respondents believe that planning time contributes to the positive execution of the framework plan, and many believe that SFS 2201, as the agreement is today (spring 2019), is a good tool for contributing to quality in the kindergarten. Quality in the kindergarten is about good education that has a developmental effect on children's play and learning. Educators attempt to achieve this by planning educational activities that correspond with the children's interests and that are both developmental for the individual child and for the children's group as a whole. Planning time is therefore important in order to achieve and maintain quality in kindergarten education.

The qualitative interviews in the survey show that the importance of planning time outweighs the disadvantages related to the educator being away from the department during planning work. At the same time, the qualitative interviews in the survey show a clear ambivalence on the part of both kindergarten heads and educational staff as to the extent to which more planning time than the *minimum* four hours would improve the quality of the kindergarten offerings, as this would also entail more hours with fewer adults per group of children. A number of respondents say that they do not want extra planning time as long as the staffing levels remain the same.

1. INNLEDNING

Rambøll Management Consulting (Rambøll) har på oppdrag for KS gjennomført en kartlegging av hvordan plantiden i barnehagen organiseres og praktiseres. Kartleggingen tar også for seg hvilke resultater og konsekvenser plantiden har for både barn og ansatte.

Begrepet *plantid* omfatter tiden det pedagogiske personalet i barnehagen har til rådighet for planlegging av pedagogisk aktivitet, samt for- og etterarbeid tilknyttet denne. Bestemmelsen om plantid i barnehagen er nedfelt i punkt 3.2 i barnehageavtalen (SFS 2201).

I det følgende gis en kort beskrivelse av barnehageloven og rammeplanen samt bakgrunnen for barnehageavtalen og bestemmelsen om plantid i SFS 2201 punkt 3.2. Deretter vil vi gjøre rede for kartleggingens formål, samt hvilke metoder og datakilder vi har benyttet oss av i dette arbeidet.

1.1 Bakgrunn

1.1.1 Barnehageloven og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

Barnehagene omfattes av lov om barnehager (barnehageloven) av 2005. I kapittel 1, § 2 fastslås det at barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet.⁵ Det fremgår at barnehagen blant annet skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse, og meningsfylte opplevelser og aktiviteter. I tillegg skal barnehagen formidle verdier og kultur, og gi rom for barns egen kulturskaping, glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap. Videre skal barnehagen gi barn utfordringer med utgangspunkt i den enkeltes interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver konkretiserer det pedagogiske innholdet i barnehagen ytterligere, og skal bidra til å sikre kvalitet i barnehagen. Barns trivsel og utvikling i barnehagen er målet for alt kvalitetsarbeid i barnehagesektoren. Dette målet er uttrykt både i barnehageloven og i Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Sentrale tiltak er rettet mot pedagogisk personale for å sikre blant annet kompetanse, pedagog- og personaltetthet og tilstrekkelig planleggingstid for gjennomføring av pedagogisk virksomhet. I Rammeplanen understrekes det at tid til planlegging og vurdering gir det pedagogiske personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet.⁶

1.1.2 SFS 2201: Sentral forbundsvis særavtale for barnehager, skolefritidsordninger, skoler og familiebarnehager

Arbeidstid og planleggingstid for pedagogisk personell reguleres i SFS 2201, og har hjemmel i Hovedtariffavtalens del A (hovedavtalens del A § 4, jf. § 4-3).⁷ Særavtalen er inngått mellom KS og et utvalg arbeidstakerorganisasjoner (Utdanningsforbundet, Fagforbundet, Musikernes fellesorganisasjon, Skolenes landsforbund, Fellesorganisasjonen, Delta, Skolelederforbundet og Norsk Ergoterapeutforbund). Avtalen ble opprinnelig inngått i 1995, og reforhandles hvert andre år med en gjensidig oppsigelsesfrist på en måned før utløpstid.

Det er først og fremst Særavtalens punkt 3.2 om plantid som har vært tema i de siste forhandlingene. Denne lyder som følger:

Den ordinære arbeidstiden er 37,5 timer pr. uke. Minst 4 timer i gjennomsnitt pr. uke av den ordinære arbeidstiden skal anvendes til planlegging, for- og etterarbeid for

⁵ Lov om barnehager (barnehageloven), tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

⁶ Rammeplan for barnehagen s. 37, tilgjengelig fra: <https://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/rammeplan/rammeplan-for-barnehagen-bokmal2017.pdf>

⁷ SFS 2201, tilgjengelig fra: <https://www.ks.no/contentassets/c5edc72c24a3453a9b6b99d13f051684/sentral-forbundsvis-saravtale-vedrorende.pdf>

pedagogiske ledere/barnehagelærere. Organiseringen av denne tiden fastsettes i samråd med det pedagogiske personalet. Det er leders ansvar å sikre at dette arbeidet kan utføres som forutsatt, både individuelt og sammen med andre, og at de fysiske arbeidsforholdene er tilfredsstillende.⁸

I løpet av 2017 og 2018 ble det gjennomført forhandlinger av avtalen mellom partene. Forhandlingene omhandlet hovedsakelig punkt 3.2 om plantid - tariffregulering av tid til planlegging, og for- og etterarbeid for pedagogisk personale, hvem som skal styre over denne tiden, og hvordan tiden skal brukes.⁹ 17.04.2018 ble det avsagt kjennelse i tvisten mellom KS og Utdanningsforbundet. Det ble bestemt at gjeldende avtale står frem til og med 31.12.2019, og vil reforhandles høsten 2019.

1.1.3 Pedagognormen

Den 1. august 2018 trådte den nye, skjerpede, pedagognormen i kraft. Denne skal bidra til å sikre kvaliteten i barnehagene gjennom økt pedagogtetthet. Reformen innebærer at det skal være minst én pedagogisk leder per syvende barn under tre år, og minst én pedagogisk leder per fjortende barn over tre år.¹⁰

Den skjerpede pedagognormen har innvirkning på organisering og praktisering av SFS 2201 punkt 3.2. Pedagognormen påvirker plantiden i barnehagen ved at en økning i antall pedagoger i sin tur fører til et økt antall planleggingstimer. Samtidig får dette betydning for voksentettheten i barnehagen i periodene plantiden tas ut.

1.2 Formål

Hovedmålsettingen med dette FoU-prosjektet har vært å etablere et oppdatert og grundig kunnskapsgrunnlag om praktisering av plantid i kommunale barnehager. I arbeidet med rapporten har det derfor vært et mål å fremskaffe kunnskap om hvordan barnehagene organiserer plantiden, hvordan denne tas ut og hva den brukes til. Videre gir kartleggingen også innsikt i hvilke resultater og konsekvenser denne praktiseringen har for barnehagenes barn og ansatte samt det pedagogiske tilbudet som gis i barnehagene.

Rapporten gir oppdragsgiver kunnskap om variasjoner i organisering og praksis, samt kunnskap om hvilken betydning denne organiseringen – og variasjoner av organiseringen – har for barnas hverdag, de ansattes arbeidsmiljø, målene og kravene i rammeplanen, kvaliteten i barnehagen og barnehagens tilbud

1.3 Metode og datakilder

I kartleggingen er det samlet inn både kvalitative og kvantitative data. Oppsummert er følgende metoder for datainnsamling tatt i bruk i prosjektet:

- Innledende undersøkelser
- Elektroniske breddeundersøkelser til barnehagestyrere og barnehageeiere i 406 kommuner
- Casebesøk i seks kommuner og tolv barnehager
 - Kvalitative intervjuer og telefonintervjuer

Datakildene beskrives nærmere i de tre neste delkapitlene.

⁸ SFS 2201, tilgjengelig fra: <https://www.ks.no/contentassets/c5edc72c24a3453a9b6b99d13f051684/central-forbundsvis-saravtale-vedrorende.pdf>

⁹ Nemndkjennelse om barnehagene, tilgjengelig fra: <http://www.ks.no/fagomrader/Arbeidsgiver/lonn-og-tariff/avtaler-rundt-skole-og-barnehage/saravtale-om-barnehage-behandlet/>

¹⁰ Forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager, tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-06-22-1049>

1.3.1 Innledende undersøkelser

Innledningsvis i oppdraget ble det gjennomført innledende undersøkelser i form av intervjuer med pedagogisk personale, dialog med oppdragsgiver, samt en kortfattet dokumentgjennomgang av relevante dokumenter slik som barnehageloven, nemndskjennelser, tariffavtaler, Forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehagen og Rammeplan for barnehagen. De innledende undersøkelsene har vært relevante for å få en forståelse for feltet, og har vært et utgangspunkt for utviklingen av spørreskjemaet brukt i breddeundersøkelsen.

1.3.2 Breddeundersøkelse

Det ble sendt ut spørreundersøkelser til alle kommuner, samt til et tilfeldig utvalg av barnehagestyrere i kommunale barnehager, med unntak av Oslo.

Spørreskjema

Spørreskjemaene ble utviklet i dialog med oppdragsgiver og pilotert i forkant av utsendelse. Det var ikke behov for justering av skjema etter piloteringen. Dette i kombinasjon med at det er relativt få som kun delvis har besvart undersøkelsen delvis, gir en indikasjon på at spørreskjemaene var forståelige for målgruppene og derfor bør inneha god intern validitet.

Barnehageeiere - Populasjon, utvalg og svarprosent

Populasjonen av barnehageeiere er definert ut fra adresselister fra Kommuneforlaget. Undersøkelsen ble rettet mot samtlige barnehageeiere i listen med unntak av Oslo. Dette tilsvarte 406 kommuner. Spørreskjemaet ble besvart av 263 barnehageeiere, noe som tilsvarer en svarprosent på 65 prosent. 20 respondenter startet undersøkelsen uten å fullføre. Disse er utelatt fra analysene. To kommuner falt fra fordi de ikke hadde kommunale barnehager.

Tabell 1-1 gir en oversikt over antall respondenter som falt fra og/eller gjennomførte undersøkelsen.

Tabell 1-1 Svarprosent barnehageeiere

	BARNEHAGEEIERE	
	ANTALL	PROSENT
<i>Distribuert til</i>	406	100 %
- Ikke besvart	121	30 %
- Frafalt	2	0 %
- Noen svar	20	5 %
- Fullført undersøkelsen	263	65 %

Barnehagestyrere - Populasjon, utvalg og svarprosent

Populasjonen bestående av barnehagestyrere er definert med utgangspunkt i informasjon fra Nasjonalt barnehageregister. Fra populasjonen er private barnehager, familiebarnehager, statlige barnehager, samt barnehager i Oslo kommune trukket fra. Dette resulterte i en populasjon barnehagestyrere knyttet til 2338 barnehager. Av disse ble 1500 trukket tilfeldig ut til bruttoutvalget. Utvalgsanalyser viser at utvalget i svært liten grad avviker fra populasjonen når det gjelder kommunestørrelse, barnehagestørrelse, barnehageform eller fylkestilhørighet (se vedlegg).

Undersøkelsen ble besvart av 809 barnehagestyrere, noe som tilsvarer en svarprosent på 54 prosent. Dette må regnes som en god svarprosent. 31 respondenter falt fra grunnet feil i kontaktinformasjon, bytte av jobb eller at de ikke ønsket å delta i undersøkelsen. 76 respondenter påbegynte undersøkelsen uten å fullføre. Disse er utelatt fra analysene.

Tabell 1-2 gir en oversikt over antall respondenter som har falt fra eller gjennomført undersøkelsen.

Tabell 1-2 Svarprosent barnehagestyrere

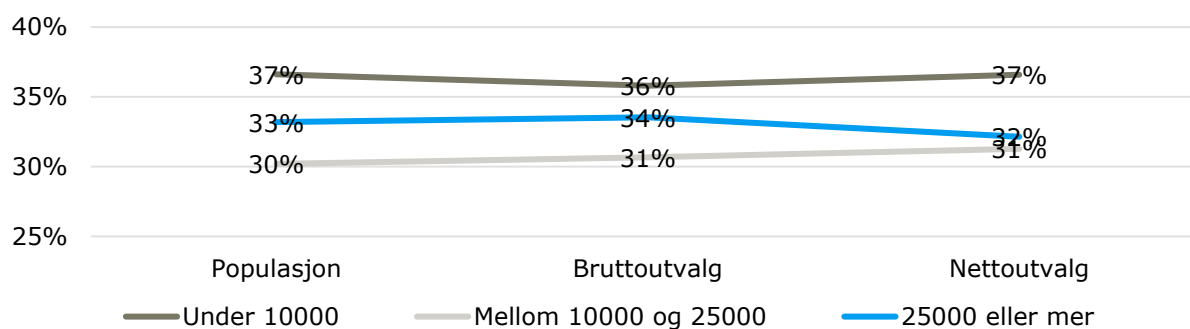
	BARNEHAGESTYRERE	
	ANTALL	PROSENT
<i>Distribuert til</i>	1500	100 %
- Ikke besvart	584	39 %
- Frafalt	31	2 %
- Noen svar	76	5 %
- Fullført undersøkelsen	809	54 %

Frafallsanalyser barnehagestyrere

Frafallsanalyser av innsamlede data blant barnehagestyrere viser at det er noe høyere oppslutning blant barnehager i kommuner med under 10 000 innbyggere og kommuner med mellom 10 000 og 25 000 innbyggere, enn kommuner med over 25 000 innbyggere. Det er også noe ulik oppslutning blant barnehagestyrere i ulike fylker. Det er høyest svarprosent blant barnehagestyrere i Finnmark (66 %) og Østfold (65 %), og lavest svarprosent blant barnehagestyrere i Akershus (47 %) og Vestfold (49 %). Til tross for dette holder fordelingen seg fra populasjon til nettutvalg, jf. Figur 1-1

Figur 1-1 illustrerer endringen fra populasjon, bruttoutvalg til nettoutvalg blant barnehagestyrere knyttet til kommuner med ulik størrelse.

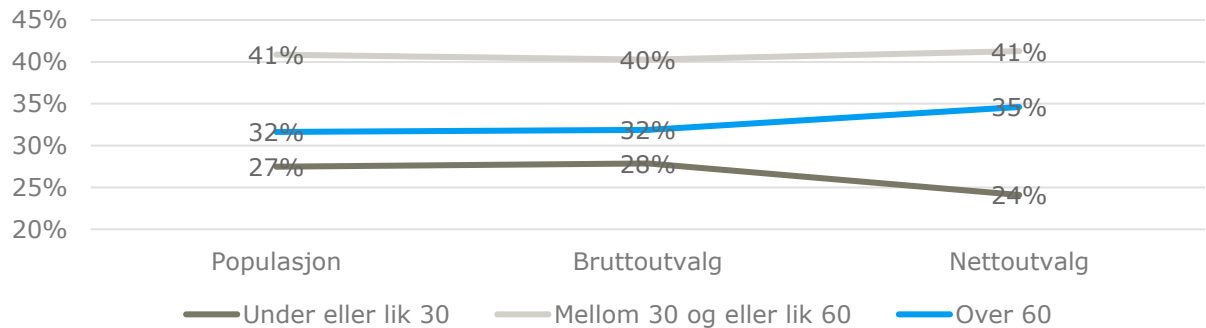
Figur 1-1 Frafallsanalyse barnehagestyrere fordelt på kommunestørrelse

Det er noe lavere oppslutning fra små barnehager (med under 30 barn i barnehagen) enn store og mellomstore barnehager. Dette gjør at små barnehager er noe underrepresentert i undersøkelsen. Vi vurderer likevel endringene fra populasjonen til nettutvalget som små, og at det dermed ikke er behov for å vekte dataene.

Figur 1-2 illustrerer endringen fra populasjon, bruttutvalg til nettutvalg blant barnehagestyrere knyttet til barnehager med ulik størrelse.

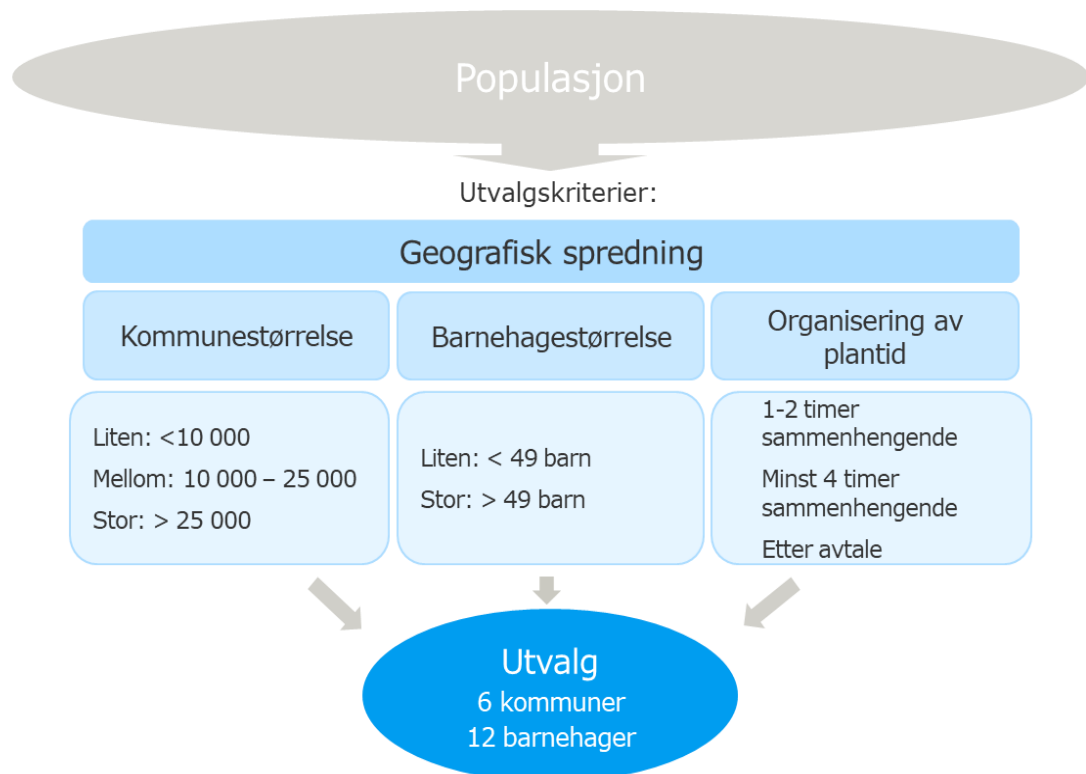
Figur 1-2 Frafallsanalyse barnehagestyrere fordelt på barnehagestørrelse

1.3.3 Dybdeundersøkelser

Dybdeundersøkelsene besto av kvalitative intervjuer i tolv casebarnehager i henholdsvis seks kommuner, to barnehager per kommune. Figur 1-3 illustrerer utvalgsprosessen for casekommuner og -barnehager.

Figur 1-3 Utvalgsprosessen til casekommuner og -barnehager

Datasettet med de 809 barnehagene, hvor barnehagestyrer hadde besvart breddeundersøkelsen, utgjorde populasjonen for den strategiske utvalgsprosessen. I samråd med KS ble det besluttet å velge casene med utgangspunkt i fire utvalgsprosesser: geografisk spredning, kommunestørrelse,

barnehagestørrelse og organisering av plantid. Informasjon fra datasettet til breddeundersøkelsen samt svar fra breddeundersøkelsen, utgjorde bakgrunnsvariablene for uttrekket.

I hvert case ble det gjennomført intervjuer med barnehageeiere, barnehagestyrere, pedagogiske ledere samt barnehagelærere, med unntak av én casebarnehage som grunnet sykdom og permisjoner måtte melde avbud. I denne barnehagen fikk vi kun gjennomført telefonintervju med barnehagestyrer og barnehageeier i kommunen.

I de øvrige elleve barnehagene ble intervjuene gjennomført under casebesøk. Barnehagestyreren ble intervjuet for seg, mens pedagogiske ledere og barnehagelærere ble intervjuet i grupper. I enkelte av barnehagene snakket vi også med plasstillitsvalgte som del av gruppeintervjuene. Intervjuene med barnehageeier ble gjennomført på telefon i etterkant av casebesøkene.

Fokusgruppeintervjuene gjorde det mulig å snakke med flere pedagogiske ledere og barnehagelærere på samme tid. Samtidig åpnet gruppeintervjuene for refleksjon og dialog mellom informantene. Vår erfaring med gruppeintervjuer er at vi får verdifull dybdekunnskap, nyanser og refleksjoner innhentet på en effektiv måte. I denne forbindelse betyr dette dypere innsikt i muligheter og utfordringer ved organisering og praktisering av plantiden i barnehagen.

Formålet med casene var å supplere og styrke de kvantitative funnene, og få bedre kunnskap og forståelse for hvordan de ulike informantgruppene opplever bestemmelsen om plantid. Videre var formålet å få bedre forståelse for hvordan de ulike caseenhetene organiserer og praktiserer plantiden, og hvilke konsekvenser og resultater organiseringen av plantiden har i barnehagen.

1.4 Avgrensning

Prosjektets datainnsamling omfatter alle kommuner og kommunale barnehager med unntak av Oslo som ikke omfattes av SFS 2201.

Fokus i denne rapporten ligger på styrings- og ledelsesperspektivet på plantid, og datagrunnlaget den bygger på dekker derfor barnehagestyrerne og barnehageeierne i større grad enn pedagogperspektivet. Det pedagogiske personalet er derfor ikke inkludert i breddeundersøkelsen, men har heller blitt inkludert i dybdeundersøkelsen. Dette for å fange opp holdninger og meninger også hos denne gruppen.

2. ORGANISERING OG PRAKTISERING

I dette kapitlet ser vi nærmere på hvordan barnehagene organiserer og praktiserer punkt 3.2 i SFS 2201. Vi vil blant annet gjøre rede for barnehageeierne og -styrernes involvering i organiseringen av plantiden, og hvordan handlingsrommet i avtalen benyttes. Videre beskrives antall og fordeling av planleggingstimer, hvor mange timer det pedagogiske personalet har sammenhengende og hva som påvirker antall timer plantid som gis og tas ut. Avslutningsvis i kapitlet gjøres det rede for hva plantiden brukes til, samt betydningen av samarbeid mellom pedagogene i plantiden.

Hovedfunnene fra dette kapitlet oppsummeres i boksen nedenfor:

Hovedfunn	Det store flertallet av barnehageeierne har god kjennskap til punkt 3.2 i SFS 2201
	Omtrent halvparten av barnehagestyrerne har drøftet bruken av plantid med pedagogisk personale, avtalene er som oftest nedfelt i halvårs- og ukeplaner
	Tilnærmet samtlige av barnehagestyrerne oppgir å ha tillit til at det pedagogiske personalet selv organiserer plantiden og til at de benytter plantiden godt
	Halvparten av barnehagestyrerne mener at SFS 2201 gir tilstrekkelig rom for lokale løsninger når det gjelder fordeling av arbeidsoppgaver, tids- og ressursbruk
	Svært mange av barnehagestyrerne oppgir at pedagogisk personale får fire timer plantid i uka i gjennomsnitt
	En tredjedel av barnehagestyrerne oppgir at pedagoger og barnehagelærere har plantid 1-2 timer om gangen, 2-5 dager i uka
	Flertallet av det pedagogiske personalet tar ut plantiden i barnehagen, noen tar også ut deler av plantiden hjemme
	Plantiden brukes først og fremst til pedagogisk planlegging og til å forberede foreldresamtaler og dokumentasjon
	Den store majoriteten av barnehagestyrerne mener det er svært viktig med samarbeid mellom pedagoger og barnehagelærere i plantiden

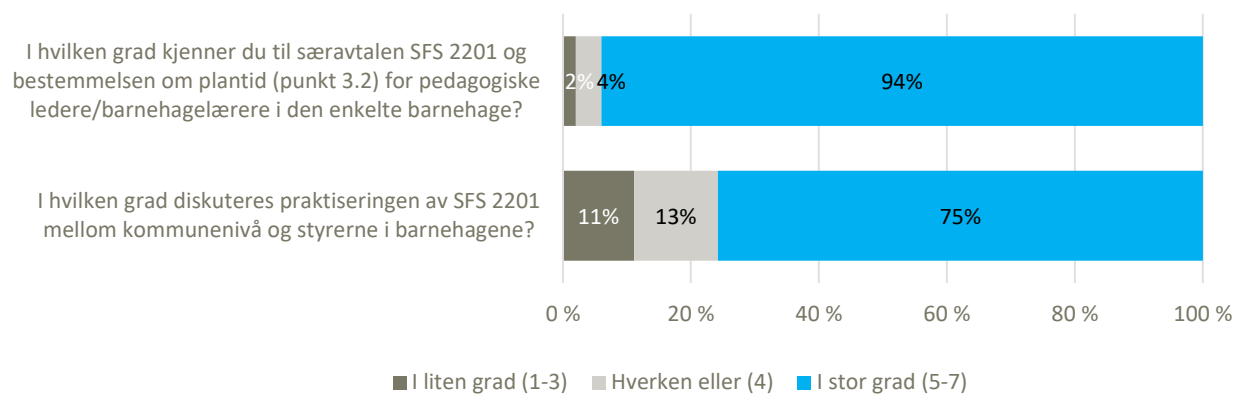
2.1 Barnehageeieres og -styreres involvering i plantiden

I dette delkapittelet ser vi nærmere på barnehageeierenes kjennskap til SFS 2201 punkt 3.2, og i hvilken grad de er involvert i praktiseringen av plantiden i kommunens barnehager. Videre gjøres det rede for barnehagestyreres involvering. Her presenteres funn som omhandler barnehagestyreres (heretter kalt styreres) dialog med ansatte om hvordan plantiden skal organiseres og praktiseres. Videre presenteres også funn knyttet til styrernes tillit til pedagogisk personale i forbindelse med plantid, og hvilket behov de har for å kontrollere bruken av plantid og organiseringen av den. Til sist gjør vi rede for styrernes opplevelse av handlingsrommet i avtalen.

2.1.1 Barnehageeierenes involvering i plantiden

Funnene i kartleggingen viser at de absolutt fleste barnehageeierne (94 prosent) opplever at de i stor grad har kjennskap til særavtalen SFS 2201 og bestemmelsen om plantid (punkt 3.2) for pedagogiske ledere og barnehagelærere i den enkelte barnehage (se figur 2-1). Videre oppgir 75 prosent at praktiseringen av SFS 2201 i stor grad diskuteres mellom kommunenivå og styrere i barnehagen.

Figur 2-1 Barnehageeieres kjennskap til SFS 2201

Note: Barnehageeiere (n=263). Respondentene har svart på en skala fra 1-7, hvor 1 tilsvarer «I svært liten grad» og 7 tilsvarer «I svært stor grad».

Dersom vi bryter fordelingen ned på de syv skalapunktene respondentene kunne velge mellom på de to spørsmålene, finner vi at hovedvekten av respondentene som i stor grad kjenner til SFS 2201 og punkt 3.2 besvarte i den helt øvre enden av skalaen, altså seks eller sju. På spørsmålet om i hvilken grad praktiseringen av SFS 2201 diskuteres mellom kommunenivå og barnehagestyrerne ligger hovedvekten av respondentenes svar på skalapunkt fem (34 prosent) og seks (26 prosent).

Funnene fra intervjuene sammenfaller her i stor grad med funnene fra spørreundersøkelsen. Samtlige barnehageeiere i casekommunene oppgir at de har god kjennskap til barnehageavtalens punkt 3.2. Men når det gjelder i hvilken grad plantiden diskuteres mellom barnehageeier og barnehagens styrere finner vi variasjon i svarene.

En tredjedel av barnehageeierne oppgir at plantiden diskuteres relativt jevnlig i møter mellom kommunen og barnehagestyrere. Samtidig forteller flere også at de ikke legger føringer for hvordan plantiden bør organiseres ute i barnehagene, men først og fremst gir råd i møter der plantiden diskuteres. Plantiden virker ikke å være et fast punkt på møteagendaen, men det er likevel et tema som av og til dukker opp på ledermøter med styrerne i kommunene. Utover dette opplyser flesteparten av barnehageeierne at diskusjonen om plantid for det meste foregår ute i virksomhetene mellom styrer og pedagogiske ledere/barnehagelærere, og ikke i kommunen.

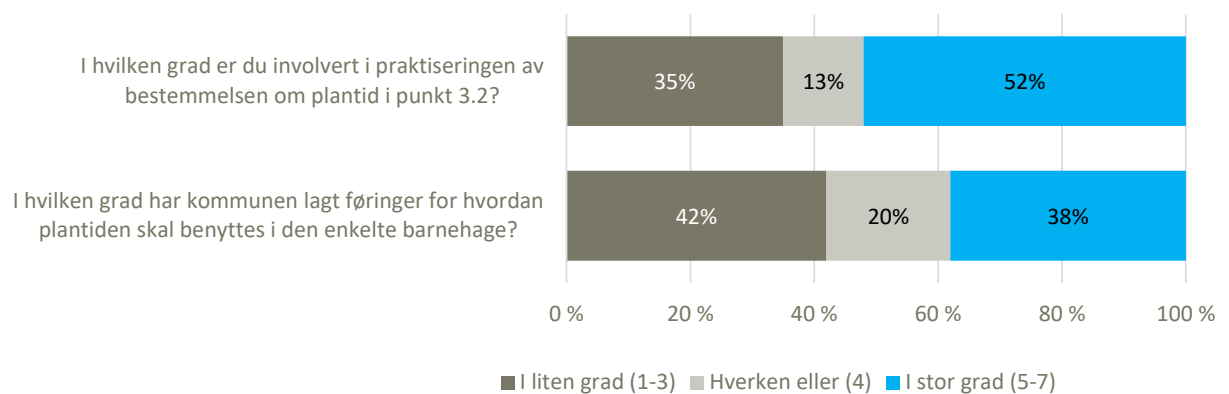
«Vi har styremøter der styrerne og jeg som faglig ansvarlig og kommunalsjefen er med. Da diskuterer vi saker som organisering av barnehagen. På sånne møter kan praktisering av plantid være tema, men det er ikke det så ofte.»

Barnehageeier

Vi får, gjennom intervjuene, inntrykk av at de lengre diskusjonene om plantid mellom kommune og styrere i hovedsak oppstår dersom styrerne opplever utfordringer med organiseringen og har behov for råd, eller ved oppstart av nytt barnehageår der plantid er en av flere saker som styrer må ta stilling til.

Som figur 2-2 viser, oppgir omkring halvparten av barnehageeierne at de i stor grad er involvert i praktiseringen av bestemmelsen om plantid. 35 prosent svarer på den annen side at de i liten grad er involvert. Når det gjelder i hvilken grad kommunen legger føringer for hvordan plantiden skal benyttes, er respondentenes svar relativt jevnt fordelt mellom «i liten grad» og «i stor grad», som det fremgår av figuren nedenfor.

Figur 2-2 Barnehageeiers involvering i praktisering av plantiden

Note: Barnehageeiere (n=263). Respondentene har svart på en skala fra 1-7, hvor 1 tilsvarer «I svært liten grad» og 7 tilsvarer «I svært stor grad».

Dersom vi bryter ned svarfordelingen på de syv skalapunktene finner vi en relativt jevn fordeling mellom punktene i den nedre delen av skalaen for begge de to spørsmålene, mens det er noe større variasjon i den øvre delen. Kun åtte prosent av barnehageeierne oppgir at de i svært stor grad er involvert i praktiseringen av plantid, og kun fem prosent oppgir at kommunen i svært stor grad legger føringer for hvordan plantiden skal benyttes (syvende punkt på skalaen).

Gjennom de kvalitative intervjuene med barnehageeierne har vi forsøkt å få bedre innsikt i på hvilken måte de er involverte i praktiseringen av punkt 3.2 i barnehageavtalen. Som allerede nevnt, oppgir barnehageeierne at de i hovedsak rådgir om hvordan plantiden kan organiseres i enkeltbarnehager der styrer etterspør råd eller gode eksempler.

I intervjuene med barnehageeierne oppgir informantene at de ikke i noen særlig grad legger føringer for hvordan plantiden skal benyttes, men at de gjerne diskuterer og gir råd om praktisering av SFS2201 og organisering av plantid dersom styrerne har behov for det. Ut over dette legges det ikke særskilte føringer fra kommunenivået for hvordan planleggingstiden skal benyttes i casekommunene, utover føringene som allerede ligger i barnehageavtalen. Flere påpeker at retningslinjene i avtalen er fremforhandlet, og således ikke kommer fra kommunen. I stedet

understreker barnehageeierne at det er styrerne som har myndighet og oversikt over hvordan plantiden best bør organiseres, gjennom dialog med pedagoger og andre ansatte.

*«Den [SFS 2201] ligger til grunn for arbeidet, vi går ikke så mye inn i det enn at den avtalen er gjeldene. Virksomhetsleder har styringsrett. Vi styrer ikke barnehagene.»
Barnehageeier*

Da vi videre spurte barnehageeierne om de opplevde å ha ønske om, eller behov for, å ha oversikt over hvordan barnehagene løser organiseringen med de minst fire timene plantid, svarte samtlige at det ikke var behov for dette. Årsaken til dette er at barnehageeierne har inntrykk av at styrerne løser organiseringen av plantid på en så god måte som mulig. Dessuten virker dialogen mellom kommunen og virksomhetene å være såpass god at styrerne kan be om råd dersom noe er problematisk.

«Så lenge de finner ordninger som fungerer som de er enige om, så er det ikke så viktig for oss å være inkludert i det. Om det ikke blir enighet eller man er uenige om forståelsen av regelverket vil det kunne komme til oss. Vi som barnehagemyndigheter er interesserte i at det fungerer godt»

Barnehageeier

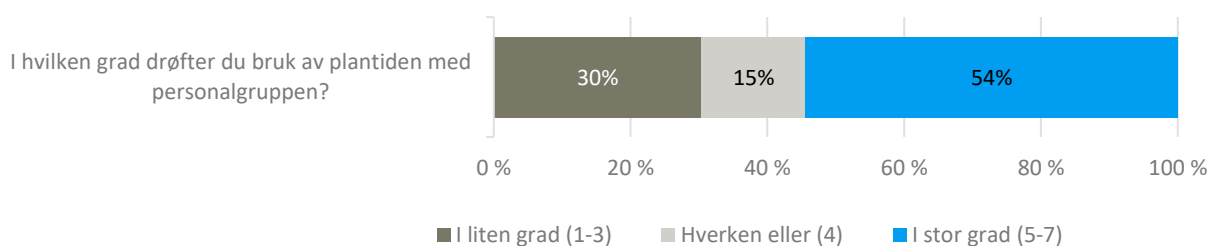
2.1.2 Styrers involvering i plantiden

Funnene i kartleggingen som omhandler barnehagestyrernes involvering i organisering og praktisering av plantiden er i det følgende strukturert under deloverskriftene *dialog om plantid, tillit og oversikt over organisering av plantid, styring og kontroll over plantid og bruk av handlingsrommet i avtalen*.

Dialog om plantiden

Over halvparten av styrerne i breddeundersøkelsen oppgir at de i stor grad drøfter bruk av plantid med personalgruppa. 34 prosent av det totale antallet respondenter valgte skalapunkt fem på dette spørsmålet. Samtidig er det 30 prosent som kun i liten grad diskuterer plantiden med sine ansatte.

Figur 2-3 I hvilken grad styrer drøfter bruk av plantiden med personalgruppen

Note: Barnehagestyrere (n=809). Respondentene har svart på en skala fra 1-7, hvor 1 tilsvarer «I svært liten grad» og 7 tilsvarer «I svært stor grad»

Funnene fra intervjuene med både styrere, pedagoger og barnehagelærere samstemmer med resultatene fra breddeundersøkelsen. Det er mye variasjon i hvor mye og hvor ofte plantiden drøftes mellom styrer og de pedagogisk ansatte. Enkelte har relativt tett dialog med sine ansatte om plantiden, mens andre diskuterer plantiden sjeldnere og lar organiseringen i større grad være opp til de pedagogiske lederne.

I noen av barnehagene forteller de ansatte at plantiden diskuteres og avtales på årlige møter i oppstarten av hvert barnehageår. Flere opplyser også om jevnlig klubbmøter eller

medbestemmelsesmøter. I disse møtene diskuteres blant annet plantiden; hvor mange timer man skal ha, når og hvordan den skal tas ut samt hvor den skal tas ut.

«Vi har drøftingsmøte hvor vi kommer frem til hvordan plantiden skal organiseres. Utdanningsforbundet har et innspill, da har jeg på forhånd hentet inn meningene til fagforbundet. Sammen kommer vi frem til plantid sammen med ansatte. Vi har drøftingsmøtene to ganger i året: Ett ved oppstart av barnehageåret, her avtales organiseringen. Så er det en evaluering i starten av april. Underveis blir det stadig vekk tatt opp ting, vi ser på innspillene og så justere vi underveis ved behov.»

Styrer

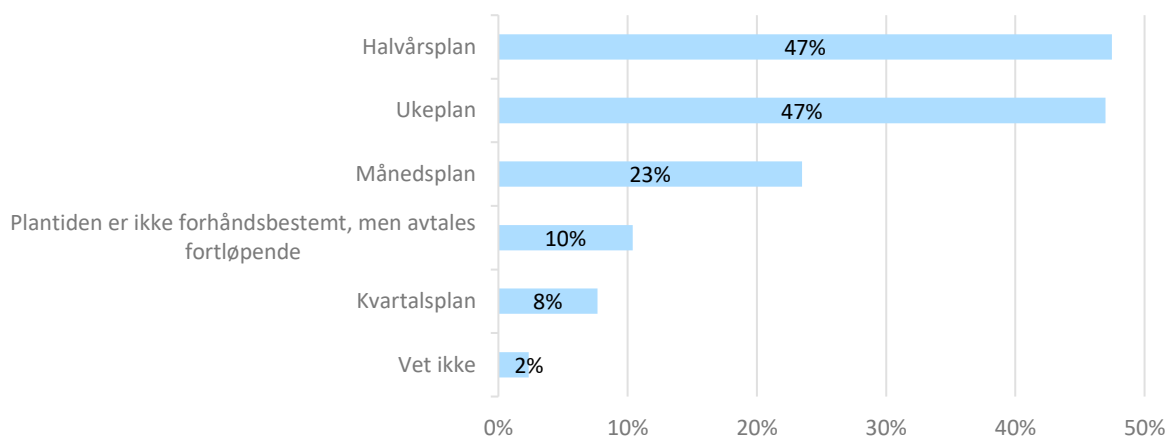
Noen av informantene forteller om en mer kontinuerlig dialog rundt hvordan plantiden skal organiseres. Enkelte av disse har en ordning der plantiden avklares fortløpende i dialog mellom styrer og pedagogisk personale. I enkelte av barnehagene vi besøkte er det svært lite dialog om organisering av plantid, og de pedagogiske lederne og barnehagelærerne løser organiseringen seg imellom med lite eller ingen involvering av styrer.

«Det er lenge siden (2-3 år siden), men vi har hatt. Vi har kommet inn i et mønster nå, og da gjør vi det bare sånn. Noen har kanskje individuelle løsninger. (..) Vi kan ellers diskutere det litt oss imellom, og noen går nok inn på kontoret og snakker med ledelsen hvis de trenger det».

Pedagogisk leder

Som det fremkommer av figur 2-4 nedenfor er det vanligst å ha organiseringen av plantiden nedfelt i halvårsplaner og i ukeplaner. Omtrent halvparten av respondentene oppgir disse svaralternativene på spørsmål om hvor plantiden er bestemt og nedfelt. Om lag en femtedel skriver bestemmelser om plantiden ned i månedsplan, mens det er færre som har plantiden nedfelt kvartalsplaner (åtte prosent). Ti prosent av styrerne i spørreundersøkelsen oppgir at plantiden ikke er forhåndsbestemt, men avtales fortløpende, men at den avtales fortløpende.

Figur 2-4 Hvor de pedagogiske ledernes/barnehagelærernes plantid er bestemt og nedfelt (flere svar mulig)

Note: Barnehagestyrere (n=809)

Tillit og oversikt over organisering av plantid

I breddeundersøkelsen fikk barnehagestyrerne presentert noen påstander de ble bedt om å ta stilling til innenfor temaene tillit til pedagoger og opplevd oversikt over praktisering av plantid.

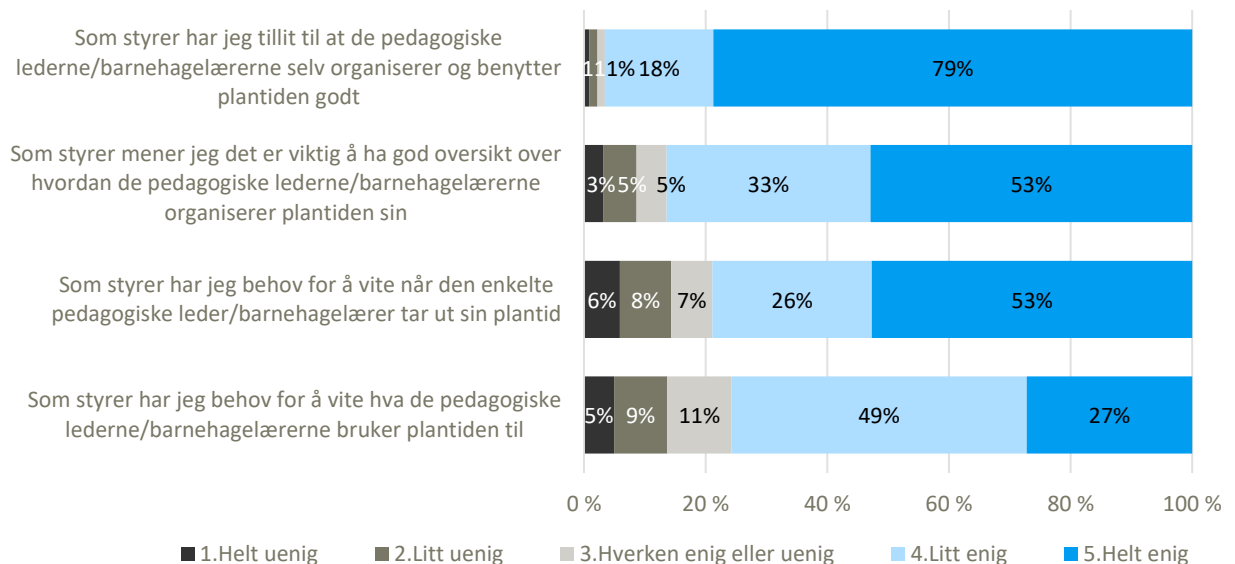
Figur 2-5 illustrerer resultatene for disse påstandene.

Som det fremkommer av figuren oppgir en svært høy andel av barnehagestyrerne å ha tillit til at pedagogisk personale selv organiserer og benytter plantiden godt. 79 prosent er helt enige i påstanden om tillit, mens 18 prosent er litt enige.

Flertallet av barnehagestyrerne mener videre at det er viktig å ha god oversikt over hvordan de pedagogiske lederne/barnehagelærerne organiserer plantiden sin. 86 prosent av styrerne er litt eller helt enig i denne påstanden. Samtidig er det noe færre styrerne som opplever å ha behov for å vite når den enkelte pedagogiske lederen/barnehagelæreren tar ut sin plantid. Til sammen er 79 prosent av styrerne litt eller helt enig i dette.

Når det gjelder behov for oversikt over *innholdet* i plantiden er det imidlertid en del færre styrere som utelukkende er enige i å ha behov for å vite hva pedagogene bruker plantiden til. 27 prosent oppgir å være helt enige i dette. Samtidig kan det tolkes som at omtrent halvparten av respondentene har noe behov for å vite hva plantiden brukes til, all den tid halvparten svarer at de er litt enige i denne påstanden.

Figur 2-5 Styrernes stilling til påstander om tillit og behov for oversikt over plantid

Note: Barnehagestyrere (n=809)

Funnene fra de kvalitative intervjuene støtter resultatene fra de kvantitative undersøkelsene. De fleste opplever å ha god oversikt over *når* plantiden tas ut, og flere av styrerne er opptatt av å understreke at de har tillit til at pedagogene bruker plantiden på en fornuftig måte. Det er få som føler behov for å holde oversikt over hva plantiden brukes til.

«Når de legger vaktlistene så får jeg dem alltid til meg. Jeg ser over og godkjenner dem. (...) Om det ikke passer så reviderer vi og justerer. Vi har et tett samarbeid og jeg opplever å ha god oversikt og kontroll»

Barnehagestyrer

Samtidig er det ett par styrere som gjerne ønsker større innsikt i hvordan plantiden brukes, for bedre å kunne tilrettelegge for bruk og innhold i plantiden. En av disse forteller at barnehagen prøver ut et skjema der pedagogene skriver ned hva de gjør i plantiden, samt hva de ikke får gjort, slik at de i fellesskap kan finne bedre løsninger for gjennomføring av pedagogenes planlegging, for- og etterarbeid.

«Jeg går ikke inn og styrer plantiden, men sier noe om hva jeg forventer at de skal gjøre og bruke den til. For eksempel faglig påfyll og forberedelser. Kunne vært greit med mer påvirkning og innsikt i hva plantiden ble brukt til»

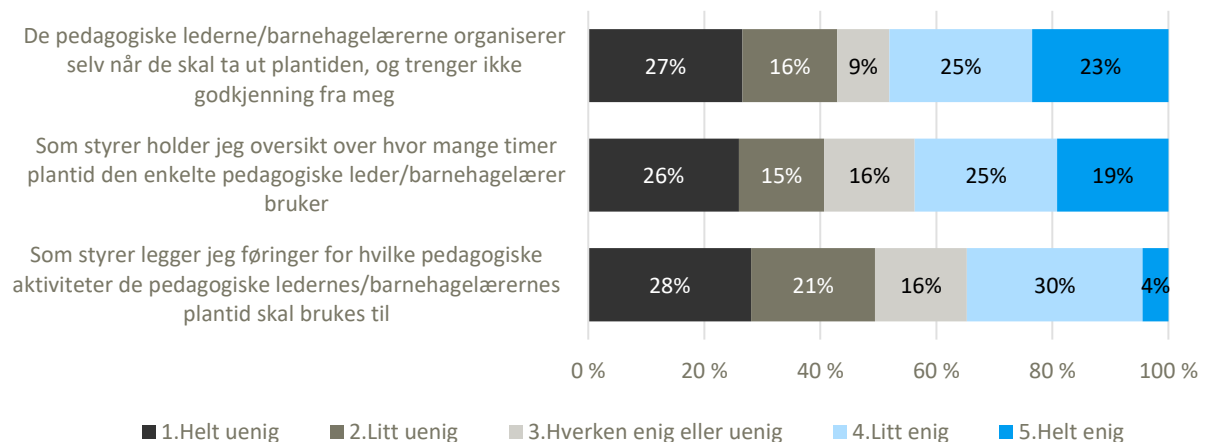
Barnehagestyrer

Styring og kontroll over plantid

Barnehagestyrerne fikk også presentert påstander om behovet for å godkjenne og legge føringer for innholdet i plantiden, og som det fremgår av figur 2-6 er det mye variasjon mellom svarene styrerne avgir på spørsmål om disse påstandene. 48 prosent av styrerne er helt eller litt enige i at de pedagogiske lederne/barnehagelærerne ikke trenger styrers godkjenning av tidsrommet de velger å ta ut plantiden. Samtidig er 43 prosent helt eller delvis uenig i dette. Dette betyr at relativt mange barnehagestyrere opplever å ha behov for å godkjenne planer for når pedagogene skal ta ut plantiden.

44 prosent av styrerne er helt eller delvis enige i at de holder oversikt over hvor mange timer plantid den enkelte pedagogiske leder/barnehagelærer bruker. På den annen side er 41 prosent litt eller helt uenige i den samme påstanden. Videre er 34 prosent av styrerne enige i at de legger føringer for hvilke pedagogiske aktiviteter plantiden skal brukes til, men kun 4 prosent er helt enige i dette. De øvrige 30 prosentene svarer at de er litt enige. På den annen side er 28 prosent helt uenige i påstanden om at de legger føringer for innholdet i plantiden, mens 21 prosent er litt uenige.

Figur 2-6 Styrernes stilling til påstander om godkjenning av og føringer for plantid

Note: Barnehagestyrere (n=809)

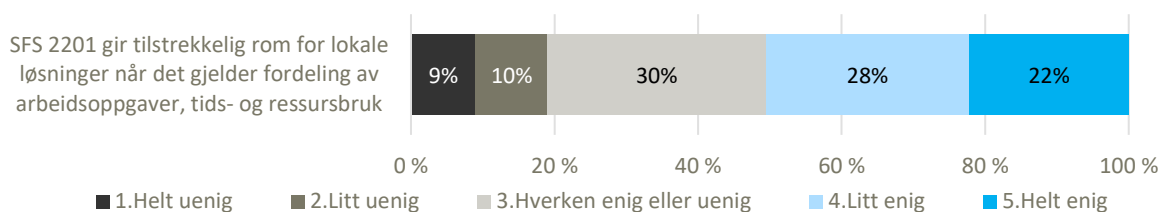
Dersom vi krysser påstandene om styrernes tillit til at pedagogene selv organiserer og benytter plantiden godt med påstanden om at styrerne legger føringer for innholdet i plantiden, finner vi at de absolutt fleste respondentene oppgir å ha tillit til pedagogene, inkludert de styrerne som også oppgir å i noen grad legge føringer.

Vårt inntrykk, gjennom intervjuene, er at barnehagestyrerne i høy grad har tillit til sine ansatte, og de fleste opplever å ha tilstrekkelig oversikt over når plantiden tas ut. Samtidig er det også noen styrere som gir uttrykk for at de gjerne skulle hatt mer påvirkning på og/eller kontroll over innholdet i plantiden. Styrerne som ønsker bedre kontroll vil primært ha denne innsikten for å kunne bistå sine ansatte til bedre organisering og praktisering av plantiden. Dette handler med andre ord ikke om mangel på tillit, men om å gjøre hverdagen best mulig for barnehagens små og store.

2.1.3 Bruk av handlingsrommet i avtalen

På spørsmålet om i hvilken grad styrere er enige eller uenige i påstanden om at SFS 2201 gir tilstrekkelig rom for lokale løsninger når det gjelder fordeling av arbeidsoppgaver, tids- og ressursbruk, oppgir 50 prosent at de er litt eller helt enige i påstanden jf. figur 2-7. 19 prosent er helt eller litt uenige, mens omtrent en tredjedel er hverken enig eller uenig.

Figur 2-7 Styrernes stilling til om handlingsrommet i SFS 2201 punkt 3.2 er tilstrekkelig

Note: Barnehagestyrere (n=809)

Både barnehageeierne og barnehagestyrerne ble i intervjuene spurt om hvordan de opplever handlingsrommet i barnehageavtalen. De fleste eierne har inntrykk av at handlingsrommet blir benyttet, og flere forteller at styrerne gir mer plantid enn de minimum fire timene i perioder der det er behov. Enkelte trekker også frem eksempler på situasjoner hvor styrerne benytter seg av handlingsrommet, slik som det fremgår av sitatet nedenfor.

«Hvis de har en barnegruppe der det er flere med spesielle behov, da kan det være nødvendig med mer enn 4 timer. Ansatte som jobber litt senere får mer plantid av den grunn, noen trenger mer tid enn andre for å få gjort det de skal. Nyansatte trenger kanskje litt mer tid, da får de litt mer tid. Her er det styreren som ser behovet og planlegger dette sammen med pedagogene.»

Barnehageeier

I all hovedsak mener også styrerne at handlingsrommet i avtalen er viktig for å kunne tilpasse plantiden etter barnas og pedagogenes behov. Noen styrere benytter handlingsrommet mer aktivt enn andre, og et lite antall styrere gir ukentlig mer enn de minimum. Likevel virker det til å være vanligere praksis å kun benytte handlingsrommet i perioder der behovet for plantid er større enn vanlig.

«Lokale tilpasninger i avtalen, det er viktig. Behovene er forskjellige og derfor har vi også flere timer plantid enn minimumskravet. Jeg er opptatt av det med levekår, det betyr mye for hvor mye plantid som trengs. Det er flere barn som trenger hjelp fordi det er flere ressursvake familier.»

Styrer

Samtidig er det et lite antall styrere som innrømmer at handlingsrommet er lite benyttet, og flere som poengterer at de synes det kan være vanskelig å gi mer enn minimum antall planleggingstimer med henblikk på voksentettheten på avdelingen. Enkelte kompenserer derfor heller med avspasering eller overtidsbetaling slik at pedagogene heller kan bruke den ekstra tiden de trenger utenfor ordinær arbeidstid.

2.2 Timeantall og fordeling

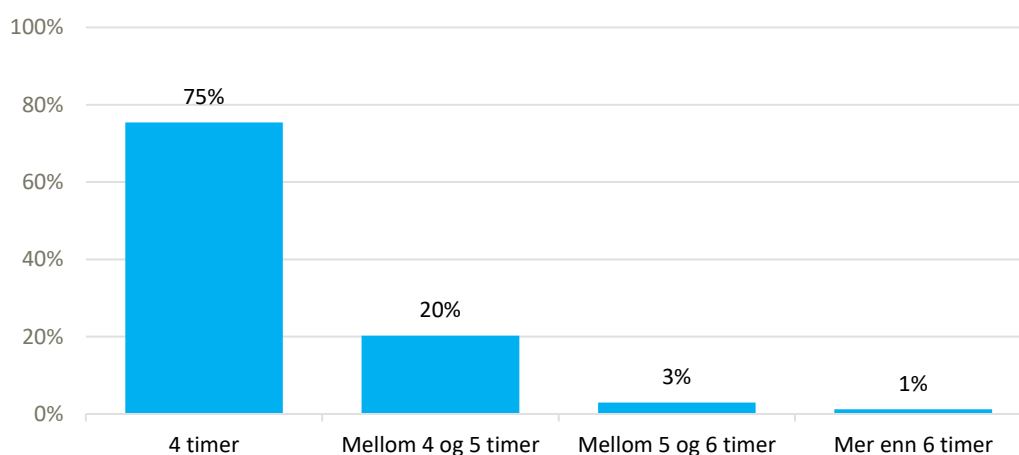
I dette delkapittelet ser vi nærmere på hvor mange timer pedagogiske ledere og barnehagelærere vanligvis får til plantid. Videre presenterer vi funn som omhandler hvor mange sammenhengende

timer plantid pedagogisk personale har i uka. Avslutningsvis undersøker vi hva som påvirker antall planleggingstimer før vi presenterer funn som viser hvor plantiden tas ut.

2.2.1 Antall planleggingstimer

Resultatene fra breddeundersøkelsen viser at pedagogene i de fleste barnehagene i gjennomsnitt får fire timer plantid i uka. I figur 2-8 ser vi at hele 75 prosent av styrerne oppgir å gi barnehageavtalens minimum av plantid. Samtidig ser vi også at 24 prosent gir mer. 20 prosent av barnehagestyrerne gir mellom fire og fem timer planleggingstid i uka, mens fire prosent gir mer enn fem timer i gjennomsnitt. De kvantitative analysene indikerer videre at antall timer med plantid ikke ser ut til å være påvirket av barnehagestørrelse.

Figur 2-8 Hvor mye plantid de pedagogiske lederne/barnehagelærerne får i gjennomsnitt per uke

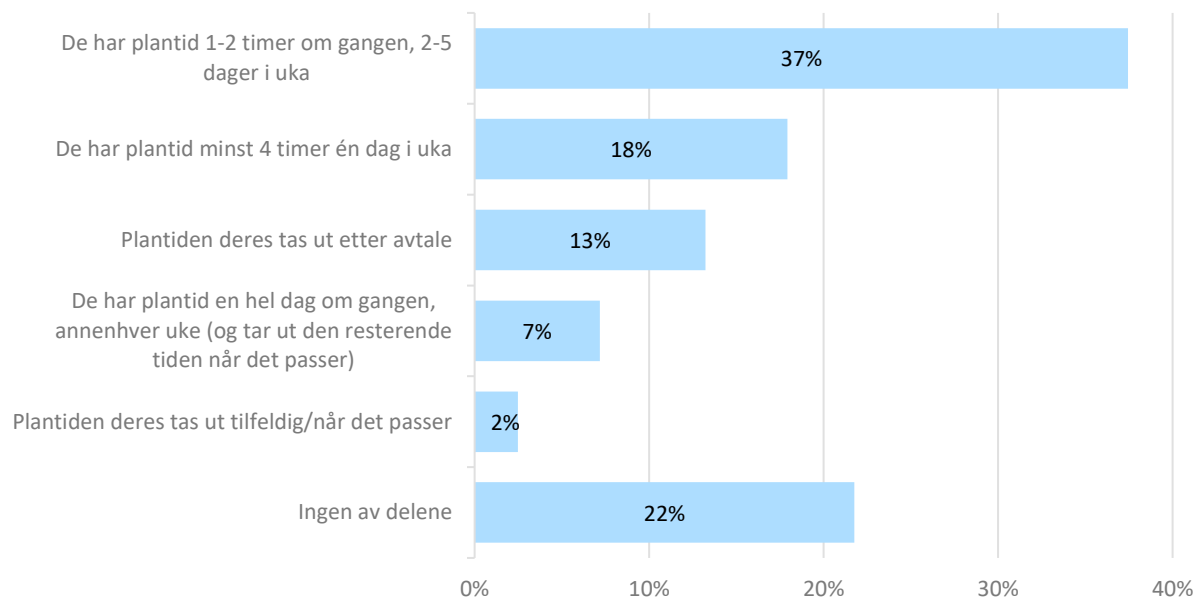

Note: Barnehagestyrere (n=809)

Fra intervjuene fremkommer det at de aller fleste barnehagestyrerne i casebarnehagene gir fire timer plantid i uka. Dette handler i hovedsak om at styrerne (og pedagogene) er opptatt av å ivareta voksentettheten i barnegruppen og oppfylle bemanningsnormen i barnehagens åpningstid så godt de kan. Flere påpeker at plantiden er sårbar med tanke på sykdom hos ansatte eller andre uforutsette situasjoner som gjør det vanskelig å gi mer enn de minimum fire timene. Samtidig er det også noen av styrerne i barnehagene vi har besøkt som gir mer enn minimum fire timer. Disse har til felles at styrerne har lagt en tydelig struktur for plantiden, og at hele personalet er informert om viktigheten av plantiden og samarbeidet mellom pedagogene.

2.2.2 Sammenhengende plantid

På spørsmål om hvor mange timer plantid pedagogene tar ut sammenhengende oppgir mange av styrerne at pedagoger og barnehagelærere har plantid 1-2 timer om gangen, 2-5 dager i uka (37 prosent). Det er også en del styrere (18 prosent) som oppgir at pedagoger og barnehagelærere ukentlig får minst fire timer sammenhengende.

Figur 2-9 Barnehagenes organisering av plantiden for de pedagogiske lederne/barnehagelærerne

Note: Barnehagestyrere (n=809)

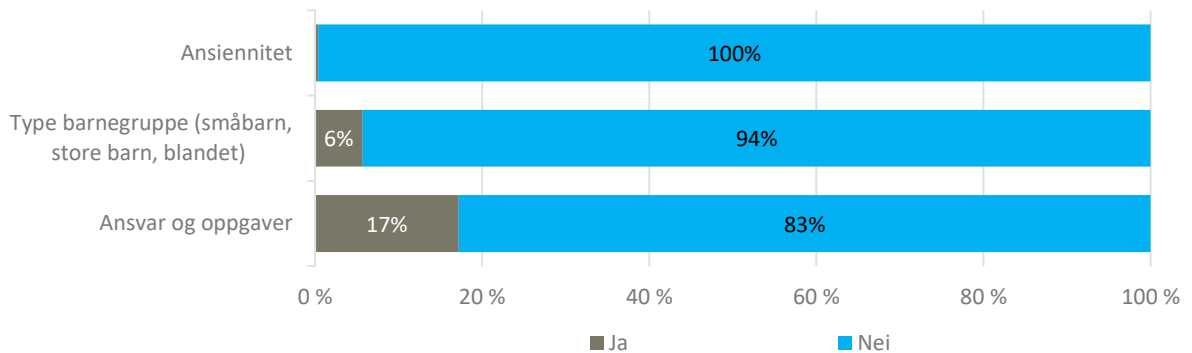
37 prosent av styrerne oppgir at pedagoger og barnehagelærere har plantid en til to timer om gangen, to til fem dager i uka. I de kvalitative intervjuene med styrere, pedagoger og barnehagelærere fremkommer det at flere mener det er ideelt med minst to timer sammenhengende plantid. Årsaken til dette er at sammenhengende plantid bidrar til å sikre mer effektivt arbeid fordi det blir tid til konsentrasjon og kontinuitet i arbeidet.

18 prosent oppgir at pedagogene og barnehagelærerne har plantid minst fire timer én dag i uka, mens syv prosent oppgir at plantiden tas ut en hel dag om gangen, annenhver uke. I de kvalitative intervjuene diskuterte flere av både styrerne og pedagoggruppene organisering med fire eller åtte timer sammenhengende plantid. Flere av informantene undret seg over hvordan noen får til å ta ut så mange timer sammenhengende. Samtidig mente flere at det heller ikke syntes hensiktsmessig. Blant annet ga flere uttrykk for at det ville vært krevende å ha én hel dag med plantid hver andre uke, ettersom det ofte oppstår uventede hendelser i barnehagen som fordrer at man har avsatt plantid hyppigere og jevnlig i løpet av uka. I tillegg kan sykdom hos ansatte eller andre situasjoner også gjøre det vanskelig å ta ut den planlagte plantiden. Dette blir særlig problematisk om det er en hel dag med plantid som må flyttes.

En forholdsvis stor prosentandel oppgir at de ikke organiserer plantiden på noen av de nevnte måtene. Av de 22 prosentene beskriver mange i det åpne svaralternativet at det tas ut 45-50 minutter daglig. Andre tar ut én time en dag og 3 timer en annen dag. Flere av svarene fra det åpne svaralternativet kunne imidlertid vært plassert under de to øverste svaralternativene i figur 2-9. I tillegg har flere styrere oppgitt at tiden er organisert ulikt for forskjellige pedagoger og barnehagelærere i samme barnehage. Noen har for eksempel fire timer én dag i uken, mens andre har to timer en dag og to timer en annen dag.

2.2.3 Hva som påvirker antall planleggingstimer

I breddeundersøkelsen oppgir 72 prosent av styrerne at omfanget av plantiden ikke varierer gjennom året. Videre fremkommer det i figur 2-10 at mengden plantid i liten grad varierer med utgangspunkt i ansiennitet, type barnegruppe eller pedagogenes ansvar og oppgaver.

Figur 2-10 Skiller man mellom mengden plantid som gis basert på følgende?

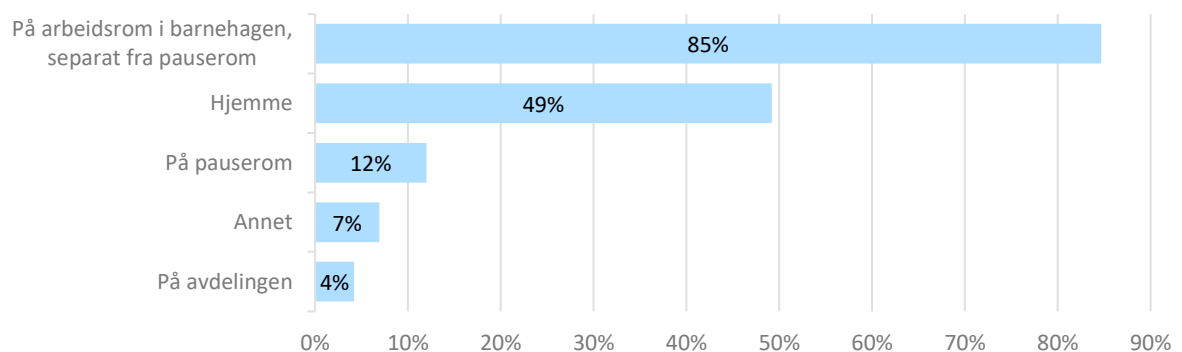
Note: Barnehagestyrere (n=809)

Flere av informantene i intervjuene sier at antall timer plantid varierer med bakgrunn i hvor mye tid pedagogene trenger. I enkelte perioder er det behov for mer plantid enn andre. Eksempelvis forteller flere at arbeid i forbindelse med overgang fra barnehage til skole eller forberedelser og gjennomføring av foreldresamtaler er typiske oppgaver som krever mye arbeid. I tillegg er det også individuelle forskjeller mellom pedagogene, og flere nevner at spesielt nyutdannede pedagoger har behov for mer tid enn fire timer. Flere styrere sier derfor at pedagogene kan få noe mer tid i enkelte perioder dersom de trenger det, slik som nevnt i delkapittel 2.1.3. Selv om flere styrere opplyser om at pedagogene kan få innvilget mer tid enn fastsatt ved særskilt behov, er det få pedagoger i intervjuene som oppgir å etterspørre dette.

Et gjennomgående funn fra intervjuene er at pedagogene opplever at fire timer i perioder er for lite plantid dersom de skal få gjort alle oppgavene de er forventet å gjøre på en måte de selv anser som god. Enkelte av de mest erfarne pedagogene sier i forbindelse med dette at de har valgt å prioritere bort oppgaver de ikke anser som like viktige som andre i hektiske perioder.

2.2.4 Hvor plantiden tas ut

Majoriteten av barnehagestyrerne oppgir at pedagogene vanligvis jobber på barnehagens arbeidsrom under plantiden (85 prosent). Samtidig opplyser omtrent halvparten av styrerne at pedagogene vanligvis gjør plantidsoppgaver hjemme. En mindre andel styrere svarer at plantiden tas ut på pauserommet (tolv prosent), på avdelingen (fire prosent) eller annet sted (syv prosent).

Figur 2-11 Hvor de pedagogiske lederne/barnehagelærerne vanligvis jobber under plantiden (Flere svar mulig)

Note: Barnehagestyrere (n=809)

Ettersom styrerne i undersøkelsen kunne velge flere svaralternativer på spørsmålet om hvor plantidens tas, er det flere som har krysset av flere enn ett svar. Det er eksempelvis 76 prosent av dem som har svart at pedagogene tar ut plantid hjemme som også har svart at de tar ut plantid på arbeidsrom i barnehagen, og videre 61 prosent av dem som har svart at pedagogene tar ut plantid på pauserommet som også har svart at de tar ut plantid hjemme.

Spørreundersøkelsen fanger heller ikke opp i hvilken grad arbeidet som gjennomføres hjemme gjelder den planlagte plantiden, eller om det også gjelder eventuelle oppgaver som pedagogene ikke rakk å fullføre i barnehagen innen den fastsatte tiden. Dersom vi krysser arbeidssted for plantid med styrernes vurdering av arbeidsforholdene for plantidsarbeid i barnehagen finner vi at 75 prosent av dem som tar ut plantiden på barnehagens arbeidsrom vurderer arbeidsforholdene som gode.¹¹ Blant dem som svarer at pedagogene tar ut plantid hjemme oppgir 57 prosent det samme, mens 32 prosent mener arbeidsforholdene i liten grad kan karakteriseres som gode.¹²

De kvalitative intervjuene ser ut til å reflektere funnene fra spørreundersøkelsen. De fleste pedagogene forteller at de primært jobber på arbeidsrom under plantiden, men det er også noen som tar ut plantiden hjemme. De fleste av informantene som tar ut hele eller deler av plantiden hjemme har dårlige arbeidsforhold på arbeidsrom, eller mangler et rolig sted å sitte og jobbe i barnehagen.

«Det er dårlig opplegg for plantid i barnehagen når det kommer til arbeidsrom og muligheter. Så om man skal lese noe eller skrive så sitter vi ikke her - da er det greit å gjøre det hjemme.»

Pedagogiske ledere

Mangel på egnet arbeidsrom gjør samarbeid på tvers av avdelinger eller barnegrupper vanskelig, ettersom pedagogene ikke har et fast sted som er tilrettelagt for den typen arbeid.

«Huset setter jo også noen stoppere for det. Vi har jo ikke arbeidsrom så da kan vi jo ikke ha plantid i arbeidstiden. Vi føler at den ene timen til samarbeid ofte koker bort fordi det er vanskelig å finne sted og tid til å samarbeide.»

Pedagogisk leder

Flere informanter i barnehager med gode arbeidsrom forteller at de har fått en bedre arbeidshverdag etter at de har begynt å ta ut plantiden på jobb. Dette fordi det er lettere å skille jobb og fritid når alt arbeid blir gjort på arbeidsplassen. I tillegg er det enklere å holde oversikt over hvor mange timer som brukes på arbeidet. Videre fremhever mange at det er fordelaktig å jobbe på arbeidsrommet fremfor å være hjemme fordi de har tilgang på alt de trenger av utstyr og får ro og fred til å gjennomføre arbeidsoppgavene.

Andre forteller at de foretrekker å ta ut noe av plantiden hjemme, fordi de lettere konsentrerer seg der, og fordi det er større anledning til å jobbe sammenhengende over lengre tid. I barnehagen kan pedagoger og barnehagelærere oppleve å bli forstyrret og avbrutt under plantiden fordi uventede hendelser oppstår på avdelingen.

«Nå er vi veldig tilgjengelige i plantiden, man kan bli stoppet og hentet ut. Det avbryter jobben, andre klarer å gå av og på men det kan være en utfordring.»

Pedagogisk leder

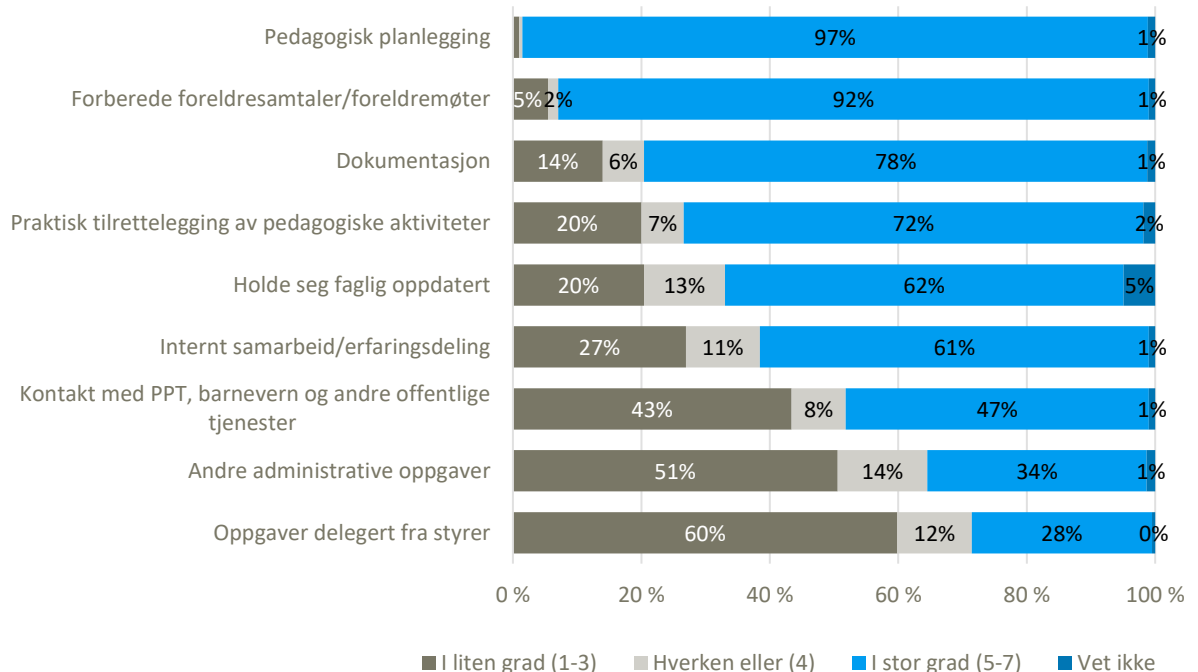
¹¹ Disse respondentene har svart mellom 5-7 på en skala fra 1-7 der 1 tilsvarer «i svært liten grad» og 7 tilsvarer «i svært stor grad». 18 prosent av dem som svarte at arbeidstiden tas ut på arbeidsrom i barnehagen vurderer arbeidsforholdene som mindre gode (1-3 på skalaen)

¹² Disse respondentene har svart mellom 1-3 på en skala fra 1-7 der 1 tilsvarer «i svært liten grad» og 7 tilsvarer «i svært stor grad».

2.3 Hva plantiden brukes til

På spørsmål om hva plantiden brukes til er de hyppigst valgte svaralternativene pedagogisk planlegging (97 prosent) og forberedelser til foreldresamtaler og/eller foreldremøter (92 prosent). En høy andel av barnehagestyrerne oppgir også at pedagogene bruker plantiden til dokumentasjonsarbeid (78 prosent), samt praktisk tilrettelegging av pedagogiske aktiviteter (72 prosent). Over halvparten av styrerne opplyser også om at pedagogene holder seg faglig oppdatert, og samarbeider/deler erfaringer seg imellom (henholdsvis 62 og 61 prosent).

Figur 2-12 Hva plantiden brukes til

Note: Barnehagestyrere (n=809). Respondentene har svart på en skala fra 1-7, hvor 1 tilsvarer «I svært liten grad» og 7 tilsvarer «I svært stor grad»

Funn fra de kvalitative intervjuene sammenfaller med resultatene fra breddeundersøkelsen. Pedagogene forteller her at plantiden først og fremst brukes til å planlegge pedagogiske opplegg. Videre sier både pedagoger og styrere at forberedelser til foreldresamtaler og foreldremøter krever mye tid. I tillegg omtales det kontinuerlige dokumentasjonsarbeidet, som blant annet handler om å dokumentere de pedagogiske aktivitetene for barn og foreldre, som tidkrevende.

«Kvalitet og fag, skjemaer og sånn er viktig, men jeg tenker fagutvikling av barn og voksne er viktigst. Planlegging av dagene, gjøre det best mulig for barna, skape mest mulig kvalitet.»

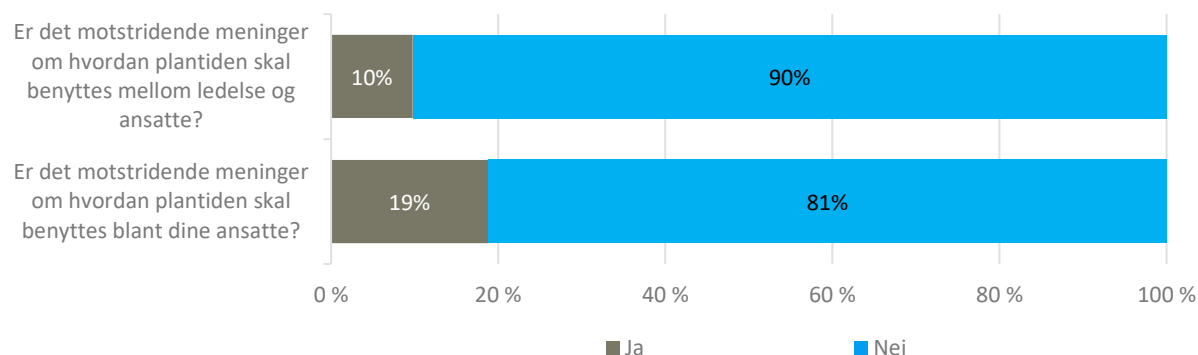
Pedagogisk leder

I de kvalitative intervjuene forteller noen av informantene at henvisninger til PPT og barnevern skal ligge utenfor plantiden, men at flere ofte benytter plantiden til dette likevel. Dette er arbeidsoppgaver som er tidkrevende, og for mange har det vært utfordrende å finne tid til å gjøre dette utenfor plantiden. Samtidig forteller noen av styrerne at de forsøker å lette pedagogenes arbeidsbelastning ved å ta ansvar for å skrive henvisninger og holde i deler av kontakten med offentlige tjenester på vegne av pedagogene.

Flere pedagoger sier at det er for liten tid til å kunne holde seg faglig oppdatert. Planlegging av pedagogiske opplegg prioriteres foran faglig oppdatering.

Figur 2-13 illustrerer at det er få motstridende meninger om hvordan plantiden skal benyttes, både mellom ledelsen og ansatte og mellom de ansatte i barnehagen.

Figur 2-13 Meninger om hvordan plantiden skal benyttes

Note: Barnehagestyrere (n=809)

90 prosent av styrerne oppgir at det ikke er motstridende meninger mellom ledelsen og ansatte om hvordan plantiden skal benyttes. I de aller fleste barnehagene ser det også ut til at det ikke er motstridende meninger mellom de ansatte, sett fra styrernes perspektiv (81 prosent).

En gjennomgang av de åpne svarene i breddeundersøkelsen blant styrere viser at uenigheter om plantid mellom ledelse og ansatte i hovedsak handler om hvor plantiden skal tas ut (hjemme eller på arbeidsplassen), når den skal tas ut og hvilke arbeidsoppgaver som skal gjennomføres i plantiden. Dette gjelder også der det er motstridende meninger om plantiden blant de ansatte seg imellom.

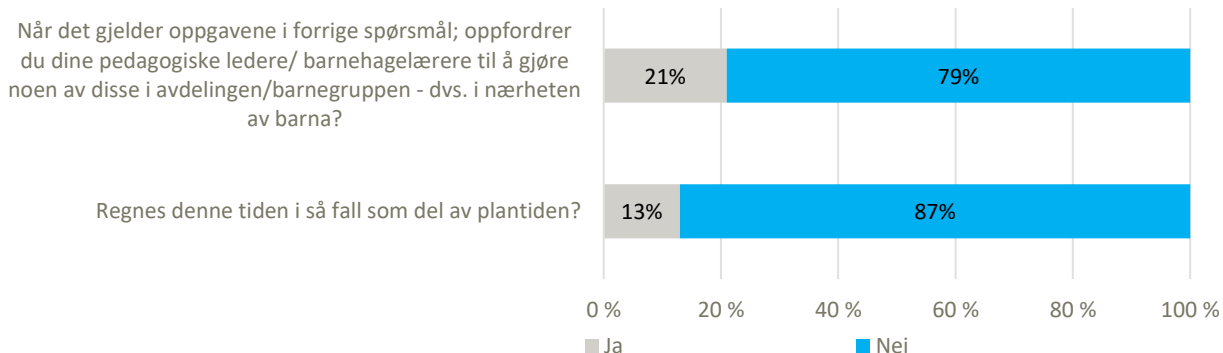
Både i de kvalitative intervjuene og i de åpne svarene i undersøkelsen oppgir respondenter og informanter at det er viktig å vise medarbeidere hva plantiden brukes til. Ved å gjøre innholdet i plantiden kjent opplever flere pedagoger større annerkjennelse og forståelse for at de tar ut plantid. Dette fører til mindre misnøye blant medarbeiderne som får høyere belastning når pedagogene tar ut plantid. Som en konsekvens av dette blir det lettere for pedagogene å ta ut plantiden og de opplever mindre dårlig samvittighet når de forlater avdelingen.

«Prøver å synliggjøre hva plantiden brukes til slik at de [øvrige personale] får innsikt og informasjon. Er en god åpenhet om plantiden.»

Pedagogisk leder

I spørreundersøkelsen fikk barnehagestyrerne spørsmål om de oppfordrer pedagogene til å gjøre noen av plantidsoppgavene mens de er på avdelingen/i barnegruppen. 21 prosent av styrerne svarer ja på dette spørsmålet. Av disse oppgir 87 prosent at tiden som brukes på slike oppgaver ikke regnes som en del av plantiden (se figur 2-14).

Figur 2-14 Spørsmål om arbeidsoppgaver gjennomføres ute i avdelingen i nærheten av barna

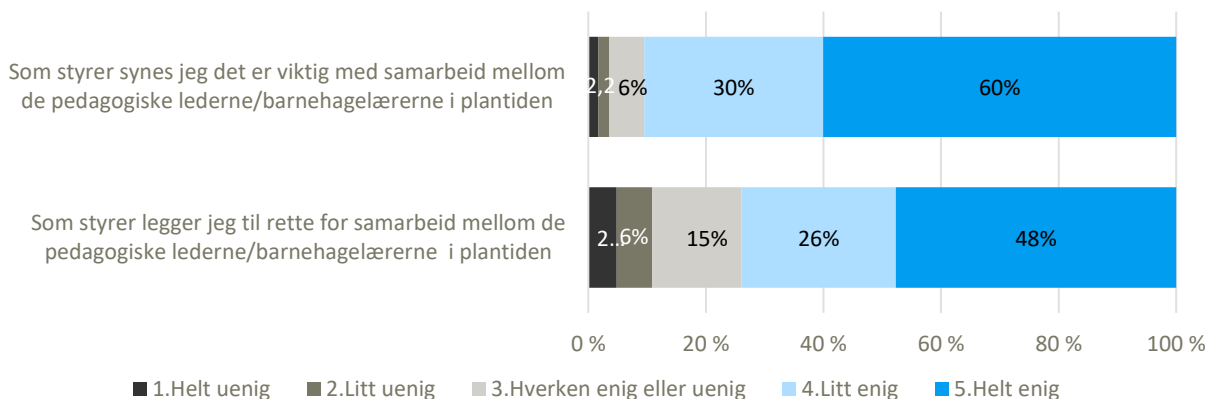
Note: Barnehagestyrere (n=809)

Når styrerne blir spurt om hvilke oppgaver pedagogene kan foreta i avdelingen i nærheten av barna oppgir 89 prosent praktisk tilrettelegging av pedagogiske aktiviteter. 33 prosent oppgir internt samarbeid, 27 prosent pedagogisk planlegging og 25 prosent svarer dokumentasjon.

2.4 Samarbeid og erfaringsdeling

I breddeundersøkelsen oppgir 99 prosent av styrerne at de i stor grad er enige i at samarbeid og erfaringsdeling hever kvaliteten på det pedagogiske tilbudet. Figur 2-15 viser at 90 prosent av styrerne svarer at de er litt eller helt enige i at samarbeid mellom pedagogene i plantiden er viktig. Videre svarer 74 prosent av styrerne at de legger til rette for samarbeid mellom de pedagogiske lederne og barnehagelærerne i plantiden. Analyser av resultatene viser at det ikke er noen forskjeller mellom styrere i små, mellomstore og store barnehager i hvordan de svarer på disse påstandene.

Figur 2-15 Styrernes stilling til påstander om samarbeid og tilrettelegging for samarbeid

Note: Barnehagestyrere (n=809)

I intervjuene forteller pedagoger og barnehagelærere at de mener samarbeid og utveksling av erfaring både øker kvaliteten på det pedagogiske tilbudet og bidrar til kompetanseheving. I tillegg kan samarbeid på tvers av avdelinger bidra til en rød tråd i det pedagogiske tilbudet på tvers av avdelinger, samt en bedre overgang mellom avdelinger for barn som eksempelvis går fra småbarnsavdeling til storbarnsavdeling i barnehagen. Noen av styrerne i casebarnehagene legger til rette for samarbeid mellom de pedagogiske lederne, og enkelte (som i sitatet under) gir en ekstra time plantid forbeholdt samarbeid.

«Samarbeidstid en time i uka der pedagogene på hvert hus møtes. De organiserer seg selv, har refleksjon og caser vi går gjennom for å reflektere rundt ulike ting. Samtidig er det litt mer føringer fra min side på hva samarbeidstimen skal inneholde. Fagforeningen vår er fornøyd. Pedagogene opplever nok å ha fått litt mer. Jeg synes det er viktig at de samarbeider, snakker sammen og kan hjelpe hverandre når de har planleggingstiden.»

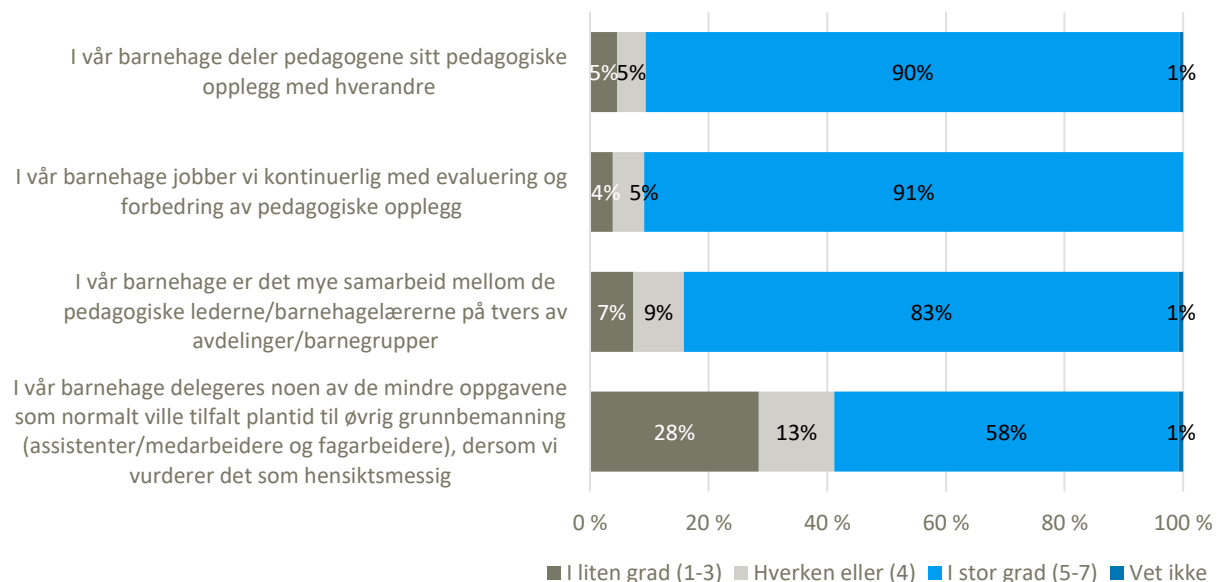
Barnehagestyrer

I undersøkelsen ble styrene bedt om å ta stilling til i hvilken grad påstander om samarbeid og deling av pedagogiske opplegg stemmer med deres barnehage. Figur 2-16 viser at 90 prosent av styrerne svarer i den øvre delen av syvpunktskalaen når de tar stilling til i hvilken grad pedagogene deler sitt pedagogiske opplegg med hverandre, og i hvilken grad barnehagen jobber kontinuerlig med evaluering og forberedning av det pedagogiske opplegget (91 prosent).

83 prosent av styrerne mener det er stor grad av pedagogisk samarbeid på tvers i barnehagen. Dersom vi bryter svarfordelingen ned på de enkelte skalapunktene finner vi at til tross for at majoriteten av styrerne mener at samarbeid og erfaringsdeling hever kvaliteten på det pedagogiske tilbudet, er det kun 30 prosent av styrerne som oppgir at det i svært stor grad er mye samarbeid mellom pedagogene på tvers av avdelinger og barnegrupper.

58 prosent av styrerne i breddeundersøkelsen svarer at de i stor grad delegerer mindre oppgaver som normalt ville tilfalle plantid til øvrig grunnbemanning slik som assistenter og fagarbeidere. Analyser av resultatene viser at det ikke er noen forskjeller mellom styrere i små, mellomstore og store barnehager i hvordan de svarer på disse påstandene.

Figur 2-16 Styrernes stilling til påstander om samarbeid og deling

Note: Barnehagestyrere (n=809). Respondentene har svart på en skala fra 1-7, hvor 1 tilsvarer «I svært liten grad» og 7 tilsvarer «I svært stor grad»

I de kvalitative intervjuene fremkommer det at samarbeidet mellom pedagoger varierer mye fra barnehage til barnehage. Som nevnt ovenfor er det enkelte av barnehagene vi har vært i kontakt med som har avsatt tid til samarbeid som del av plantiden. I andre barnehager er det opptil pedagogene å samkjøre plantiden dersom de ønsker å samarbeide. Flere av pedagogene forteller i

intervjuene at de gjerne skulle ha fastsatt tid til samarbeid, men ikke har noen ordning for samarbeid slik det er i dag.

2.5 Oppsummering

Barnehageeierne har god kjennskap til barnehageavtalen, og bestemmelsen om plantid diskuteres med jevne mellomrom mellom styrerne og lokale barnehagemyndigheter. Omtrent halvparten av respondentene ved kommunene involverer seg i relativt stor grad i praktiseringen av bestemmelsen om plantid, mens en noe mindre andel barnehageeiere også legger føringer for hvordan plantiden skal benyttes (38 prosent).

Over halvparten av styrerne drøfter i stor grad bruken av plantid med sine ansatte, og omkring halvparten har plantiden nedfelt i halvårsplaner eller ukeplaner. Flertallet av barnehagestyrerne mener videre at det er viktig å ha god oversikt over hvordan de pedagogiske lederne/barnehagelærerne organiserer plantiden sin.

Svært mange av styrerne har høy grad av tillit til at det pedagogiske personalet selv organiserer og benytter plantiden godt (79 prosent). Kun to prosent har lav tillit til sine ansatte på dette punktet. Når det gjelder styrernes behov for styring og kontroll viser kartleggingen at det er mye variasjon. Noen ønsker å godkjenne når plantiden skal tas ut, mens andre ikke har dette behovet. Noen holder øye med antall timer den enkelte pedagog bruker, andre ikke. De færreste legger imidlertid føringer for hvilke pedagogiske aktiviteter plantiden skal brukes til.

Halvparten av styrerne i spørreundersøkelsen mener handlingsrommet i SFS 2201, punkt 3.2 er tilstrekkelig. I intervjuene forteller både styrerne og pedagogene at handlingsrommet er svært viktig fordi det gir muligheter for lokal variasjon, og mulighet for å gi mer plantid i perioder der det er behov for det. Samtidig er det også flere som synes det er vanskelig å nyttiggjøre seg av handlingsrommet i en hektisk barnehagehverdag.

75 prosent av pedagogene får fire timer plantid i uka i gjennomsnitt, altså barnehageavtalens minimum. En femtedel får mellom fire og fem timer. Det er store variasjoner i hvor mange timer plantid pedagogene tar ut sammenhengende, men over en tredjedel tar ut én til to timer plantid om gangen. Videre tar omtrent en femtedel ut all plantiden sammenhengende på en og samme dag. De kvalitative funnene indikerer at minst to timer sammenhengende plantid er ideelt med tanke på å sikre effektivitet, konsentrasjon og kontinuitet i arbeidet.

Under plantidsarbeidet bruker det store flertallet av pedagogene arbeidsrom i barnehagen, men det er også tilnærmet halvparten som tar ut deler av eller hele plantiden hjemme. En tredjedel av barnehagene der pedagogene tar ut plantid hjemme har mindre gunstige fysiske arbeidsforhold for plantidsarbeid i barnehagen. Eksempelvis mangler noen av barnehagene arbeidsrom. En del av pedagogene med tilgang til gode arbeidsplasser for plantidsarbeid forteller at de har fått en bedre arbeidshverdag etter at de begynte å ta ut plantiden i barnehagen. Dette fordi det blir lettere å skille mellom jobb og fritid, og samtidig enklere å holde oversikt over hvor mange timer som brukes på arbeidet. Noen forteller imidlertid at de foretrekker å ta ut plantiden hjemme fordi de lettere konsentrerer seg der, og fordi det er større anledning til å jobbe sammenhengende over lengre tid.

Plantiden brukes i hovedsak til pedagogisk planlegging, praktisk tilrettelegging av aktiviteter, forberedelser til foreldresamtaler og/eller foreldremøter og til dokumentasjonsarbeid. Sistnevnte omhandler blant annet dokumentasjon av barnas lek og aktiviteter i barnehagehverdagen, både til barna selv, til foreldrene og til offentlige tjenester slik som PPT. Plantiden brukes også til å holde seg faglig oppdatert, og til internt samarbeid. Det er få uoverensstemmelser rundt hva plantiden skal brukes til mellom ledelse og ansatte, og ansatte imellom. De uenighetene som er handler for

det meste om hvor plantiden skal tas ut (hjemme eller på arbeidsplassen), når den skal tas ut og i mindre grad om hvilke arbeidsoppgaver som skal gjennomføres i plantiden.

Tilnærmet samtlige styrere mener at samarbeid og erfaringsdeling mellom pedagoger hever kvaliteten på det pedagogiske tilbudet. De absolutt fleste mener slike samarbeid er viktige, og 74 prosent av styrerne sier at de legger til rette for samarbeid mellom de pedagogiske lederne og barnehagelærerne i plantiden. Gjennom det kvalitative materialet fremkommer det at flere barnehager har avsatt fast tid til samarbeid i plantiden. Noen av disse barnehagene gir en egen time til dette i tillegg til de minst fire timene plantid, mens andre har samarbeidstiden integrert i minimumskravet i plantidsbestemmelsen.

3. RESULTATER OG KONSEKVENSER

Plantid bidrar til at barnehagen kan operere som en pedagogisk virksomhet, samtidig som plantiden har konsekvenser for voksensettetheten. I dette kapitlet presenterer vi resultater og konsekvenser av plantiden. Innledningsvis ser vi nærmere på hvordan barnegruppen organiseres når plantiden tas ut, hva barna gjør og om det settes inn vikar i tiden pedagogiske ledere og barnehagelærere er borte fra avdelingen. Videre gjøres det rede for hvilke konsekvenser plantiden kan ha for barna, pedagogene og de øvrige ansatte. Konsekvensene er særlig knyttet til lavere voksensettethet i den tiden pedagogisk personale har plantid. Avslutningsvis undersøkes også hvilken rolle plantiden spiller for kvaliteten i barnehagen.

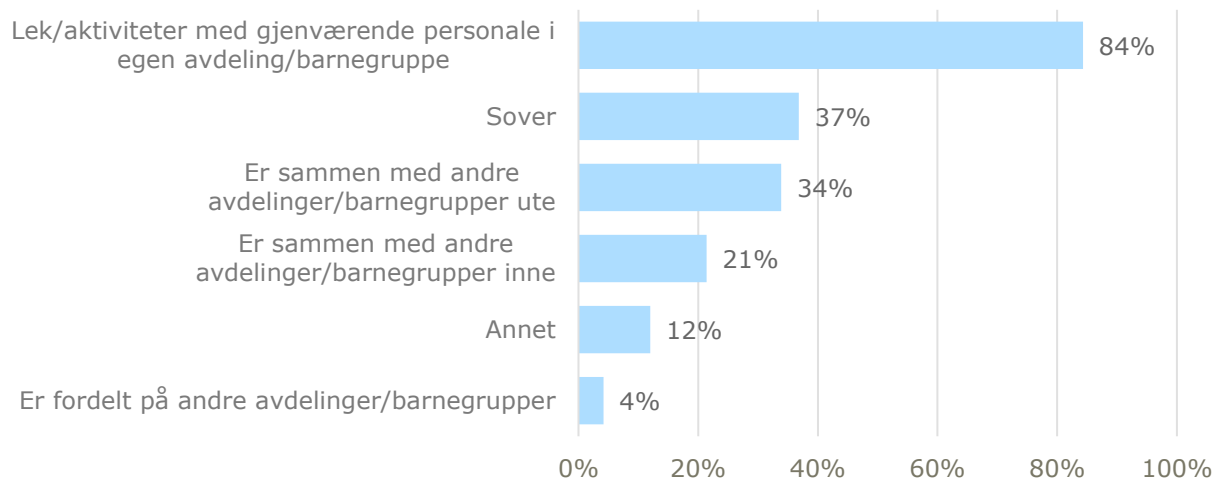
Hovedfunnene fra dette kapitlet oppsummeres i boksen nedenfor:

Hovedfunn	Majoriteten av styrerne oppgir at barnegruppen leker med gjenværende personale i egen avdeling når pedagogisk personale har plantid
	De færreste styrerne setter inn vikar under plantiden i barnehagen
	Omtrent halvparten av styrerne og eierne mener at tiden pedagogene er borte fra avdelingen som følge av plantiden går utover barna
	Cirka en tredjedel av styrerne og eierne mener at tiden pedagogisk personell er borte fra avdelingen som følge av plantiden går utover øvrig bemanning
	Om lag halvparten av styrerne og eierne mener at plantiden bidrar til at rammeplanen oppfylles på en god måte
	Flere av styrerne og eierne mener at SFS 2201 er et godt virkemiddel for å bidra til kvalitet i barnehagetilbudet slik avtalen er i dag
	Svært mange av styrerne er fornøyde med hvordan plantiden organiseres og praktiseres i egen barnehage
	En tredjedel av styrerne og eierne mener at mer plantid enn dagens krav til minst fire timer gir barna et bedre tilbud
	En fjerdedel av styrerne er helt enige i at mer plantid enn dagens krav til minst fire timer vil gå utover kvaliteten på barnehagetilbudet
Halvparten av eierne er i stor grad fornøyd med SFS 2201 slik avtalen er i dag	

3.1 Organisering av barnegruppen under plantiden

På spørsmål om hva barnegruppen gjør når pedagogene har plantid oppgir flertallet av styrerne at barna er sammen med gjenværende personale i egen avdeling eller barnegruppe (84 prosent). Det er kun fire prosent som svarer at barna fordeles på andre avdelinger. 37 prosent oppgir at barna sover, og mange svarer også at barnegruppen er sammen med andre barnegrupper ute (34 prosent), eller inne (21 prosent).

Figur 3-1 Hva barnegruppen/avdelingen gjør når pedagogisk leder/barnehagelærer har plantid (flere svar mulig)

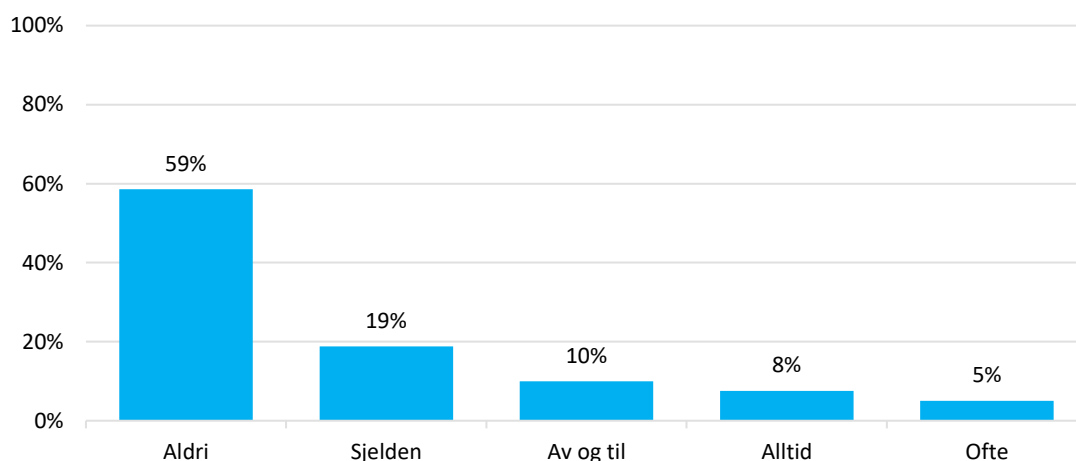
Note: Barnehagestyrere (n=809)

I de kvalitative intervjuene med pedagogene forteller de som er på storbarnsavdeling at barna stort sett har frilek mens pedagogene tar ut plantiden. De fleste av disse oppgir videre at leken foregår ute, og at barnegruppen med de gjenværende voksne er sammen med andre barn og voksne i barnehagen. Mange av pedagogene foretrekker å være utendørs sammen med andre avdelinger ettersom det da er flere voksne som kan følge med i perioden hvor pedagogene tar ut plantiden.

Videre viser intervjuene at pedagoger og barnehagelærere på småbarnsavdeling som regel tar ut plantiden samtidig som det er sovetid. Pedagogene og barnehagelærerne på småbarnsavdelinger forteller at de ikke får like dårlig samvittighet av å ta ut plantiden når det er stille og rolig på avdelingen som når det er urolig. Det fremstår derfor som en fordel å ta ut plantiden når barna sover, fordi denne tiden krever mindre voksenressurser. Samtidig påpeker flere at det også kan bli svært hektisk på småbarnsavdelingene når barna våkner og har behov for trøst, bleieskift og påkledning.

På spørsmål om styrerne setter inn vikar under plantiden oppgir kun tolv prosent at de alltid eller ofte benytter vikar til dette. Ti prosent svarer av og til, og 19 prosent gjør det kun en sjelden gang iblant. Altså er det flest som aldri setter inn vikarer når pedagogene tar ut plantid (59 prosent).

Figur 3-2 Settes det inn vikar for pedagogisk leder/barnehagelærer under plantiden?

Note: Barnehagestyrere (n=809)

Disse funnene understøttes av de kvalitative dataene fra intervjuene. Flertallet av styrerne vi har snakket med forteller at det ikke settes inn vikar i plantidsperioder. En pedagog forteller imidlertid at styreren ønsker å sette inn vikar dersom pedagogene trenger ekstra tid utover de 4 timene med planlegging i perioder med mye arbeid.

«Blir det alt for liten tid så, det står jo at man skal ha minimum 4 timer. Sliter man kan man gå til styrer og si man trenger tid. Da ønsker man at man setter inn vikar. Hvis det blir behov. Det har skjedd. Det er forskjellig fra styrer til styrer hvor mye man lempet på pengesekken. Ta inn vikar én dag og så får du gjort det du skal gjøre.»

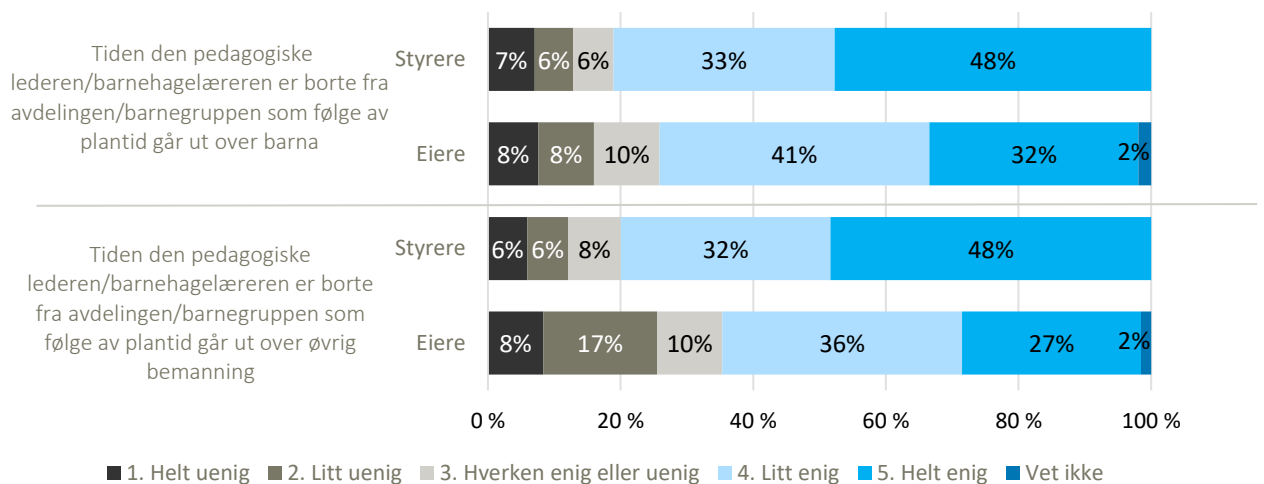
Pedagogisk leder

Det er naturlig å tenke seg at plantiden får konsekvenser for voksentettheten og barna i barnegruppa i perioden pedagogisk leder eller barnehagelærer er borte fra avdelingen. Særlig om man ser dette i lys av at 78 prosent av styrerne, ifølge undersøkelsen, aldri eller sjeldent setter inn vikar i tidsrommet plantiden tas ut. Konsekvenser av plantiden redegjøres nærmere for i neste delkapittel.

3.2 Plantid og voksentetthet

Det er enighet blant de fleste styrerne og barnehageeierne i breddeundersøkelsen om at pedagogenes fravær fra avdelingen som følge av plantiden får konsekvenser for øvrige ansatte og barn jf. figur 3-3. Styrerne er i større grad enige i påstandene enn det barnehageeierne er, og bortimot halvparten av alle styrerne sier seg helt enige i at det går ut over både barna og øvrig bemanning at pedagogen er borte fra avdelingen under plantiden. Til sammenligning er grovt sett en tredjedel av barnehageeierne helt enige i de samme påstandene, og en noe høyere andel er litt enige (henholdsvis 41 og 36 prosent).

Figur 3-3 Konsekvenser av plantid for barn og øvrig bemanning

Note: Barnehagestyrere (n=809), Barnehageeiere (n=263)

81 prosent av styrerne oppgir at de er litt eller helt enige i at tiden de pedagogiske lederne og barnehagelærerne er borte fra barnegruppa som følge av plantiden, går utover barna. 73 prosent av barnehageeierne oppgir det samme. I intervjuene forteller pedagoger og styrere at plantiden får konsekvenser for barna fordi det blir færre voksne på avdelingen når pedagogene tar ut plantid. Flere mener også at det pedagogiske tilbudet er dårligere i perioden de er borte fra avdelingen, ettersom det sjelden gjennomføres planlagte aktiviteter i tidsrommet de tar ut plantid.

Samtidig er det også noen pedagoger som forteller at de tilrettelegger for pedagogiske opplegg som kan gjennomføres når pedagogene tar ut plantiden.

«Det blir ikke dårligere pedagogisk opplegg når vi tar ut plantiden, fordi vi har jo planlagt den tiden vi er borte.»

Pedagogisk leder

Pedagogiske ledere og barnehagelærere forteller videre at de helst vil være så mye som mulig sammen med barnegruppa. Dette fremstår som viktig for å få kunne følge opp hvert barn, imøtekomme deres behov, og tilrettelegge for lek og læring tilpasset den enkeltes situasjon og interesser. Samtidig er det flere barn som har behov for nære og trygge voksne, og noen av pedagogene innrømmer at de av og til ikke klarer å gå fra avdelingen når de egentlig skal ta ut plantid.

Videre oppgir 80 prosent av styrerne og 63 prosent av barnehageeierne at de er litt eller helt enige i at tiden det pedagogiske personalet er borte fra avdelingen går ut over øvrig bemanning. I

intervjuene opplyser både pedagoger, styrere og barnehageeiere om at det blir færre «hender» på avdelingen under plantiden. Dette medfører blant annet at det er mer hektisk for de som blir igjen i barnegruppa når pedagogene tar ut plantid, noe som flere omtaler som belastende. På bakgrunn av dette får pedagogene ofte dårlig samvittighet fordi de ser at de trengs på avdelingen.

«Føler litt sånn «åh nå forlater jeg igjen». Det kan være litt slitsomt når du ser det er full fart. Kjenner det litt i magen. Kan sitte og høre at de trenger meg. Føler at man ikke kan gå fra fordi det er stort behov i avdelingen, men har jo behov for planleggingen også.»

Pedagogiske leder

Noen av informantene forteller også at de av og til ser seg nødt til å droppe deler av plantiden fordi det ikke er kapasitet til å ta den ut. Dette får videre konsekvenser for hvor god kvalitet det blir på det pedagogiske innholdet i barnehagehverdagen. Det går i annen rekke også utover de øvrige ansatte på pedagogens avdeling ettersom pedagogene gjennom arbeidet som nedlegges i plantiden sikrer at arbeidshverdagen til assistenter og fagarbeidere blir strukturert og planlagt.

Enkelte av pedagogene i casebarnehagene forteller at styrerne deres strekker seg langt for å tilrettelegge for at pedagogiske ledere og barnehagelærere får tatt ut minst fire timer plantid hver uke. Et lite fåtall forteller her at styreren deres stepper inn som vikar i avdelingene slik at pedagogene skal få tatt ut planleggingstiden sin i henhold til planen.

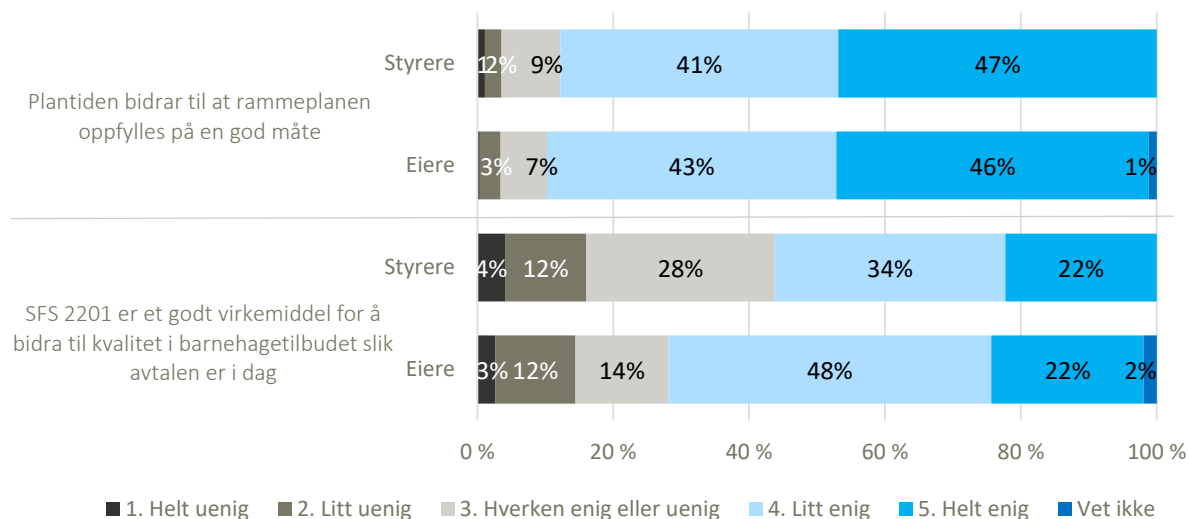
«... hun er opptatt av at det skal fungere og at vi får tid. (...) De vil gi oss tid, men har også noe å forholde seg til. Det er ikke lett for dem heller. De sier at de vet hvor viktig tiden er for oss. De vil vi skal ha det. Og om de stepper inn så går det ut over dem. De stepper inn ofte både ved planleggingstid og sykdom.»

Pedagogiske leder

3.3 Plantid og kvalitet

I figuren nedenfor ser vi at barnehagestyrere og barnehageeiere rapporterer at de i stor grad er enige i at plantiden bidrar til at rammeplanen oppfylles på en god måte. Videre oppgir et noe lavere flertall at de er litt eller helt enige i at SFS 2201, slik avtalen er i dag, er et godt virkemiddel for å bidra til kvalitet i barnehagetilbudet.

Figur 3-4 Påstander om rammeplanen og kvalitet

Note: Barnehagestyrere (n=809), Barnehageeiere (n=263)

88 prosent av styrerne oppgir at de er litt eller helt enige i at plantiden bidrar til at rammeplanen oppfylles på en god måte, og 89 prosent av eierne mener det samme. Svært få er uenige.

Videre oppgir 70 prosent av barnehageeierne at de er litt eller helt enige i at SFS 2201 er et godt virkemiddel for å bidra til kvalitet i barnehagetilbudet, slik avtalen er i dag. Andelen som er litt eller helt enig i denne påstanden blant barnehagestyrerne er 56 prosent. Det er under fem prosent som er helt uenige i påstanden og kun tolv prosent som er litt uenige. Dette gjelder både styrerne og eierne.

I de kvalitative intervjuene forteller pedagoger og styrere at kvalitet i barnehagen handler om et godt pedagogisk tilbud som virker utviklende for barns lek og læring. Dette forsøker man å oppnå gjennom å planlegge pedagogiske aktiviteter som treffer barnas interesser, og som både virker utviklende for den enkelte og for barnegruppen som helhet. Flere forteller derfor at det i denne sammenheng er viktig å se og å følge opp hvert enkelt barn basert på deres behov.

«Det å kunne sette seg inn i hvordan ungene ligger an i utviklingen; «har noe endret seg? Hvorfor har det endret seg?» Det å sette seg ned og jobbe med utviklingen av barn.»

Pedagogisk leder

Ifølge informantene handler kvalitet i barnehagen også om å kartlegge barnets utvikling med tanke på språk, emosjonell og sosial kompetanse og videre tilrettelegge for videreutvikling av disse ferdighetene.

«Det er kartlegging, å se hvordan barnas utvikling er (...) språk og emosjonell og sosial kompetanse, og hva som trengs der, vi deler inn i grupper og hvordan man deler hvilke barn i grupper og hva de gjør i gruppene for at de skal lære og ha det gøy.»

Pedagogiske leder

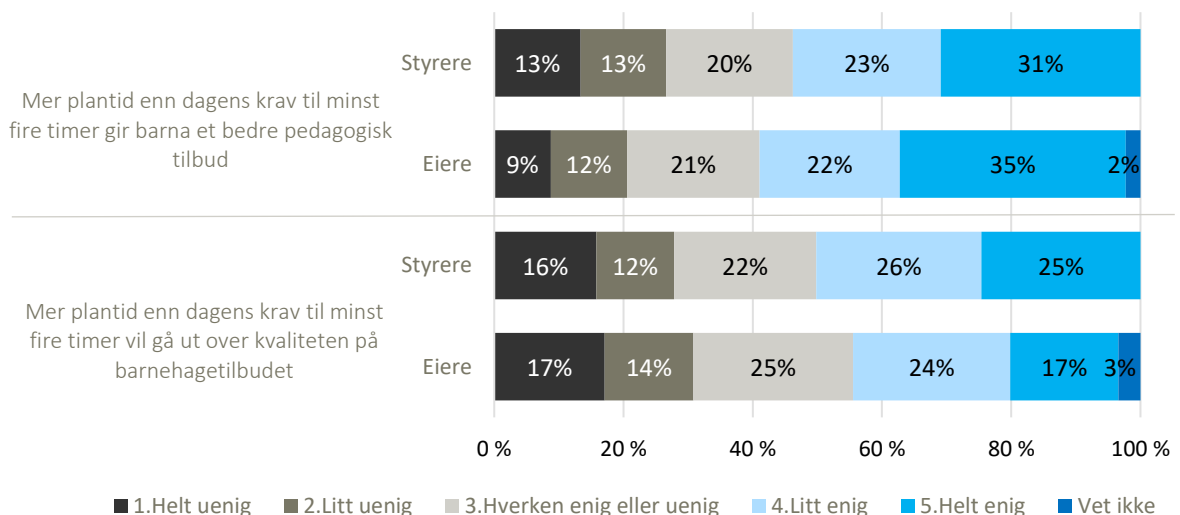
Til tross for at både de kvalitative og kvantitative funnene viser at det er en klar sammenheng mellom plantidsarbeid og kvalitet i barnehagen, fremkommer det også at plantidsarbeidet kan ha negative konsekvenser for kvaliteten i barnehagetilbudet akkurat den tiden pedagogene er borte fra avdelingen. I hovedsak anses dette som et problem fordi voksentettheten på avdelingen er lavere under plantiden, noe som fører til at bemanningsnormen oppfylles i det tidsrommet. Samtidig får øvrig bemanning også ekstra arbeidsbelastning når pedagogene tar ut plantid, noe som igjen medfører at det sjeldent gjennomføres pedagogiske aktiviteter uten pedagogene tilstede.

Figur 3-5 viser kompleksiteten i diskusjonen om plantid. Samtidig som flere mener økt plantid vil gi et bedre pedagogisk tilbud i barnehagene, mener mange samtidig at mer plantid også vil gå ut over kvaliteten på barnehagetilbudet av ovenfornevnte grunner.

Som det fremgår av figuren mener styrerne i noe mindre grad enn eierne at mer plantid enn dagens bestemmelse gir barna et bedre pedagogisk tilbud. Like fullt er det rett over halvparten av begge respondentgruppene som sier seg helt eller litt enige i påstanden om økt plantid.

På samme måte som at det er stor variasjon i svarene på påstanden om at økt plantid vil heve kvaliteten på barnehagetilbudet er det også variasjon i svarene på påstanden om det motsatte. 51 prosent av styrerne oppgir at de er litt enig eller helt enig i at mer plantid enn dagens krav til minst fire timer vil gå utover kvaliteten på barnehagetilbudet, mens 41 prosent av barnehageeierne svarer at det samme.

Figur 3-5 Påstander om dagens krav til minst fire timer plantid

Note: Barnehagestyrere (n=809), Barnehageeiere (n=263)

Selv om de fleste pedagogene understreker at det ofte er behov for mer enn fire timer pedagogisk planlegging, for- og etterarbeid, uttrykker de også skepsis til å øke antall timer plantid med henblikk

på konsekvensene det ville hatt, både for voksenteiteten i barnegruppa, og for øvrig bemannings arbeidsbelastning i tiden pedagogene tar ut plantiden.

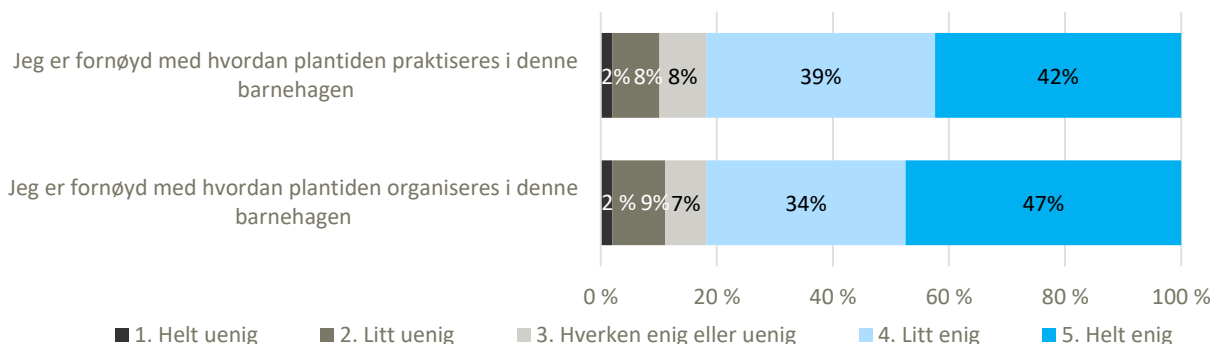
«Jo mer plantid, jo mer borte er man fra avdelingen. Opplever at vi er fornøyde sånn vi har det. Viktig å få frem at de fire timene er nødvendig for pedagogisk personale og ha en fleksibilitet i det, at man ikke har sånn maks fire timer, mer nåværende med minimum fire timer.»

Pedagogisk leder

Spørsmålet om hvorvidt bestemmelsen om plantid i dag gir tilstrekkelig med tid er vanskelig å besvare fordi utfordringsbildet er sammensatt. Samtidig som flere av pedagogene ønsker mer plantid, ønsker de ikke å utfordre voksenteiteten i barnegruppen ytterligere.

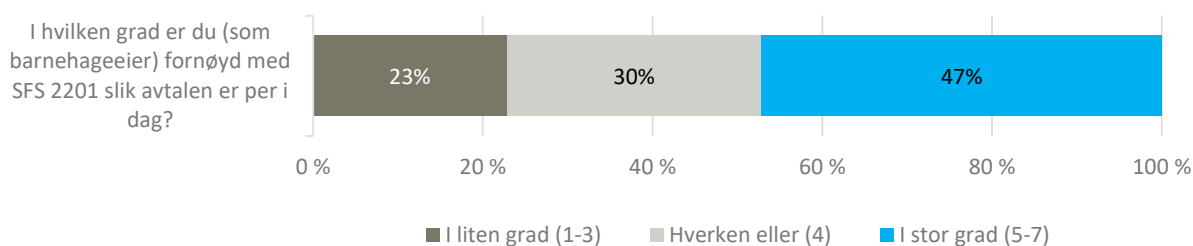
Som det fremgår av figur 3-6 nedenfor er 81 prosent av barnehagestyrerne alt i alt relativt fornøyde med hvordan plantiden praktiseres i barnehagen deres. Det samme gjelder organiseringen av plantiden, der tilnærmet halvparten av styrerne er helt enige i påstanden om at de er fornøyde, mens 34 prosent er litt enige.

Figur 3-6 Styrernes stilling til påstander om organisering og praktisering av plantiden

Barnehageeierne fikk i spørreundersøkelsen spørsmål om å ta stilling til de samme påstandene om hvor enige eller uenige de er i påstanden om at de er fornøyde med praktisering og organisering av plantid i kommunens barnehager. Med unntak av at en noe større andel svarte *hverken enig eller uenig* var resultatet tilnærmet likt. I tillegg fikk barnehageeierne spørsmål om i hvilken grad de er fornøyde med SFS 2201 i sin helhet. Til dette svarte 47 prosent at de i stor grad er fornøyde med avtalen slik den er i dag.

Figur 3-7 Spørsmål om i hvilken grad barnehageeierne er fornøyd med SFS 2201

Note: Barnehageeiere (n=263)

3.4 Oppsummering

Når pedagogene tar ut plantid organiseres de fleste barnegruppene slik at barna kan drive lek og aktiviteter med det gjenværende personalet på egen avdeling/i egen barnegruppe. Mange er sammen med andre avdelinger ute, men en del er også innendørs. På småbarnsavdelingene tas plantiden ofte ut mens barna sover. Det er svært få som setter inn vikar for pedagogen under plantiden. Det er derfor færre voksne til stede i barnegruppen når pedagogen gjør plantidsarbeid.

Kartleggingen viser at de fleste mener at tiden pedagogene tar ut plantid går utover barna på avdelingen. Dette fordi færre voksne gjør det vanskeligere å strekke til i barnegruppen. Det blir også vanskeligere å dekke alle behovene som kan oppstå i løpet av en barnehagehverdag. De fleste mener at plantiden går ut over den øvrige bemanningen ettersom det blir større arbeidsbelastning på de som er igjen i barnegruppen når pedagogen er borte fra avdelingen.

Gjennom de kvalitative intervjuene finner vi at flere mener at den pedagogiske kvaliteten på barnehagetilbudet går ned i perioden det er færre voksne på avdelingen. Dette fordi muligheten for at å bli sett og hørt når barna trenger det er dårligere, i tillegg til at det er mindre pedagogisk kompetanse i det gjenværende personalet, og derfor mindre pedagogisk aktivitet. Videre er også barnegruppen mer sårbar for uforutsette hendelser under plantiden med færre tilstedeværende voksne.

Det store flertallet mener likevel at plantiden bidrar til at rammeplanen oppfylles på en god måte, og mange mener at SFS 2201, slik avtalen er i dag (våren 2019), er et godt virkemiddel for å bidra til kvalitet i barnehagen. Kvalitet i barnehagen handler om et godt pedagogisk tilbud som virker utviklende for barns lek og læring. Dette forsøker man å oppnå ved å planlegge pedagogiske aktiviteter som treffer barnas interesser, og som både virker utviklende for den enkelte og for barnegruppen som helhet. Plantid er derfor viktig for å oppnå og opprettholde kvalitet i barnehagetilbudet.

De kvalitative intervjuene i kartleggingen viser at viktigheten av plantid overgår ulempen ved at pedagogen er borte fra avdelingen under plantiden. Samtidig viser de kvalitative intervjuene i kartleggingen en tydelig ambivalens hos både styrere og pedagogisk personale når det gjelder i hvilken grad mer plantid enn de *minst* fire timene vil gi bedre kvalitet i barnehagetilbudet, ettersom dette også medfører mer tid med færre voksne per barnegruppe. Flere forteller at de ikke ønsker økt plantid så lenge bemanningsnormen er den samme.

TABELLOVERSIKT

Tabell 1-1 Svarprosent barnehageeiere	10
Tabell 1-2 Svarprosent barnehagestyrere	11

FIGUROVERSIKT

Figur 1-1 Frafallsanalyse barnehagestyrere fordelt på kommunestørrelse	11
Figur 1-2 Frafallsanalyse barnehagestyrere fordelt på barnehagestørrelse	12
Figur 1-3 Utvalgsriterier til casekommuner og -barnehager	12
Figur 2-1 Barnehageeieres kjennskap til SFS 2201	15
Figur 2-2 Barnehageeiers involvering i praktisering av plantiden	16
Figur 2-3 I hvilken grad styrer drøfter bruk av plantiden med personalgruppen	17
Figur 2-4 Hvor de pedagogiske lederne/barnehagelærernes plantid er bestemt og nedfelt (flere svar mulig)	18
Figur 2-5 Styrernes stilling til påstander om tillit og behov for oversikt over plantid	19
Figur 2-6 Styrernes stilling til påstander om godkjenning av og føringer for plantid	20
Figur 2-7 Styrernes stilling til om handlingsrommet i SFS 2201 punkt 3.2 er tilstrekkelig	21
Figur 2-8 Hvor mye plantid de pedagogiske lederne/barnehagelærerne får i gjennomsnitt per uke	22
Figur 2-9 Barnehagens organisering av plantiden for de pedagogiske lederne/barnehagelærerne	23
Figur 2-10 Skiller man mellom mengden plantid som gis basert på følgende?	24
Figur 2-11 Hvor de pedagogiske lederne/barnehagelærerne vanligvis jobber under plantiden (Flere svar mulig)	24
Figur 2-12 Hva plantiden brukes til	26
Figur 2-13 Meninger om hvordan plantiden skal benyttes	27
Figur 2-14 Spørsmål om arbeidsoppgaver gjennomføres ute i avdelingen i nærheten av barna	28
Figur 2-15 Styrernes stilling til påstander om samarbeid og tilrettelegging for samarbeid	28
Figur 2-16 Styrernes stilling til påstander om samarbeid og deling	29
Figur 3-1 Hva barnegruppen/avdelingen gjør når pedagogisk leder/barnehagelærer har plantid (flere svar mulig)	33
Figur 3-2 Settes det inn vikar for pedagogisk leder/barnehagelærer under plantiden?	34
Figur 3-3 Konsekvenser av plantid for barn og øvrig bemanning	35
Figur 3-4 Påstander om rammeplanen og kvalitet	37
Figur 3-5 Påstander om dagens krav til minst fire timer plantid	38
Figur 3-6 Styrernes stilling til påstander om organisering og praktisering av plantiden	39
Figur 3-7 Spørsmål om i hvilken grad barnehageeierne er fornøyd med SFS 2201	39

VEDLEGG 1

Frafallsanalyser

Antall innbyggere	Populasjon	Bruttoutvalg	Nettutvalg	Svarprosent	Feilmargin
Under 10000	867 37 %	537 36 %	296 37 %	55 %	+/- 4,6 %
Mellom 10000 og 25000	715 30 %	460 31 %	253 31 %	55 %	+/- 5,0 %
25000 eller mer	786 33 %	503 34 %	260 32 %	52 %	+/- 5,0 %
SUM	2368 100 %	1500 100 %	809 100 %	54 %	+/- 2,8 %

Barnehagestørrelse målt i antall barn i barnehagen – fordeling i populasjon, bruttutvalg og nettutvalg

Antall barn	Populasjon	Bruttoutvalg	Nettutvalg	Svarprosent	Feilmargin
Under eller lik 30	651 27 %	418 28 %	195 24 %	47 %	+/- 5,9 %
Mellom 30 og eller lik 60	968 41 %	604 40 %	334 41 %	55 %	+/- 4,3 %
Over 60	749 32 %	478 32 %	280 35 %	59 %	+/- 4,6 %
SUM	2368 100 %	1500 100 %	809 100 %	54 %	+/- 2,8 %

Fylke	Populasjon	Bruttoutvalg	Nettutvalg	Svarprosent
Akershus	253 11 %	177 12 %	83 10 %	47 %
Aust-Agder	54 2 %	31 2 %	17 2 %	55 %
Buskerud	115 5 %	72 5 %	43 5 %	60 %
Finnmark	67 3 %	35 2 %	23 3 %	66 %
Hedmark	115 5 %	71 5 %	39 5 %	55 %
Hordaland	198 8 %	124 8 %	71 9 %	57 %
Møre og Romsdal	158 7 %	103 7 %	56 7 %	54 %
Nordland	182 8 %	114 8 %	60 7 %	53 %
Oppland	109 5 %	65 4 %	36 4 %	55 %
Rogaland	224 9 %	153 10 %	84 10 %	55 %
Sogn og Fjordane	115 5 %	73 5 %	36 4 %	49 %
Telemark	96 4 %	58 4 %	30 4 %	52 %
Troms	136 6 %	84 6 %	41 5 %	49 %
Trøndelag	290 12 %	182 12 %	102 13 %	56 %
Vest-Agder	76 3 %	44 3 %	24 3 %	55 %
Vestfold	98 4 %	63 4 %	31 4 %	49 %
Østfold	82 3 %	51 3 %	33 4 %	65 %
SUM	2368 100 %	1500 100 %	809 100 %	54 %

VEDLEGG 2

Spørreundersøkelse til barnehagestyrere

Bakgrunnsspørsmål

Er du styrer for flere enn én barnehage?

- (1) Ja
(0) Nei

I denne undersøkelsen ønsker vi at du kun svarer for én av disse barnehagene.
Skriv inn hvilken barnehage du svarer for:

Hvilken organisering har barnehagen du er styrer for?

- (1) Avdelingsbarnehage
(2) Basebarnehage
(3) Annet _____

Hvor mange barn er det i barnehagen du er styrer for? (Oppgi antall)

Hvor mange pedagogiske ledere/barnehagelærere har dere ansatt i barnehagen? (Oppgi antall)

Hvor mange øvrige ansatte jobber direkte med barna i barnehagen? (Oppgi antall)

Har noen av avdelingene/barnegruppene i din barnehage flere enn én pedagogisk leder/barnehagelærer?

- (1) Ja
(0) Nei

Sammensetning av pedagoger og øvrige ansatte

Har barnehagen endret sammensetningen av ansatte som følge av den skjerpede pedagognormen som trådte i kraft 1.8.2018?

- (1) Ja
(0) Nei

Har pedagogene som er tilknyttet samme avdeling/barnegruppe ulike roller/ansvarsområder?

- (1) Ja
- (2) Nei, de har samme roller/ansvarsområder i hele avdelingen/barnegruppen
- (3) Nei, de har samme roller/ansvarsområder, men har ansvar for en del av avdelingen/barnegruppen hver
- (4) Nei, annet: _____

Organisering og praktisering av plantid i barnehagen

Hvor mye plantid får de pedagogiske lederne/barnehagelærerne i din barnehage i gjennomsnitt per uke?

- (1) 4 timer
- (2) Mellom 4 og 5 timer
- (3) Mellom 5 og 6 timer
- (4) Mer enn 6 timer
- (99) Vet ikke

Skiller man mellom mengden plantid som gis de ulike pedagogiske lederne/barnehagelærerne basert på...

	Ja	Nei
... type barnegruppe? (småbarn, store barn, blandet)	(1) ☐	(0) ☐
... ansvar og oppgaver?	(1) ☐	(0) ☐
... ansiennitet?	(1) ☐	(0) ☐
... annet enn alternativene over? Beskriv:	(1) ☐	(0) ☐

Velg det alternativet som stemmer **best** overens med din barnehages organisering av plantiden for de pedagogiske lederne/barnehagelærerne

- (1) De har plantid 1-2 timer om gangen, 2-5 dager i uka
- (2) De har plantid minst 4 timer én dag i uka
- (3) De har plantid en hel dag om gangen, annenhver uke (og tar ut

- den resterende tiden når det passer)
- (4) Plantiden deres tas ut tilfeldig/når det passer
- (5) Plantiden deres tas ut etter avtale
- (6) Ingen av delene. Beskriv:
-

Variere omfanget av plantiden gjennom året?

- (1) Ja
- (0) Nei

Beskriv hvorfor/hvordan omfanget av plantiden varierer gjennom året:

I hvilken grad er du enig eller uenig i disse påstandene?

	Helt uenig	Litt uenig	Hverken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig
Som styrer mener jeg det er viktig å ha god oversikt over hvordan de pedagogiske lederne/barnehagelærerne organiserer plantiden sin	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Som styrer har jeg behov for å vite når den enkelte pedagogiske leder/barnehagelærer tar ut sin plantid	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Som styrer har jeg behov for å vite hva de pedagogiske lederne/barnehagelærerne bruker plantiden til	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Som styrer holder jeg oversikt over hvor mange timer plantiden enkelte pedagogiske leder/barnehagelærer bruker	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
De pedagogiske lederne/barnehagelærerne	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

	Helt uenig	Litt uenig	Hverken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig
organiserer selv når de skal ta ut plantiden, og trenger ikke godkjenning fra meg	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

I hvilken grad er du enig eller uenig i disse påstandene?

	Helt uenig	Litt uenig	Hverken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig
Som styrer legger jeg føringer for hvilke pedagogiske aktiviteter de pedagogiske lederne/barnehagelærernes plantid skal brukes til	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Som styrer har jeg tillit til at de pedagogiske lederne/barnehagelærerne selv organiserer og benytter plantiden godt	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
--	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------

Som styrer synes jeg det er viktig med samarbeid mellom de pedagogiske lederne/barnehagelærerne i plantiden	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
---	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------

Som styrer legger jeg til rette for samarbeid mellom de pedagogiske lederne/barnehagelærerne i plantiden	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
--	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------

SFS 2201 gir tilstrekkelig rom for lokale løsninger når det gjelder fordeling av arbeidsoppgaver, tids- og ressursbruk	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
--	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------

De pedagogiske ledernes/barnehagelærernes plantid er bestemt og nedfelt i: (Flere svar mulig)

- (1) Ukeplan
 (2) Månedspan
 (3) Kvartalsplan
 (4) Halvårsplan
 (5) Plantiden er ikke forhåndsbestemt, men avtales fortløpende
 (99) Vet ikke

Settes det inn vikar for pedagogisk leder/barnehagelærer under plantiden?

- (5) Alltid
 (4) Ofte
 (3) Av og til
 (2) Sjelden
 (1) Aldri
 (99) Vet ikke

Hva gjør barnegruppen/avdelingen når pedagogisk leder/barnehagelærer har plantid? (Flere svar mulig)

- (1) Sover
 (2) Lek/aktiviteter med gjenværende personale i egen avdeling/barnegruppe
 (3) Er sammen med andre avdelinger/barnegrupper ute
 (4) Er sammen med andre avdelinger/barnegrupper inne
 (5) Er fordelt på andre avdelinger/barnegrupper
 (6) Annet: _____

I hvilken grad brukes plantiden på følgende oppgaver?

	1. I svært liten grad	2.	3.	4. Hverken eller	5.	6.	7. I svært stor grad	Vet ikke
Pedagogisk planlegging	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(99) ☐
Forberede foreldresamtaler og/eller foreldremøter	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(99) ☐
Kontakt med PPT, barnevern og ev. andre offentlige tjenester	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(99) ☐

	1. I svært liten grad	2.	3.	4. Hverke n eller	5.	6.	7. I svært stor grad	Vet ikke
Praktisk tilrettelegging av pedagogiske aktiviteter for barna	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(99) ☐
Rapportering og dokumentasjon	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(99) ☐
Holde seg faglig oppdatert	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(99) ☐
Andre administrative oppgaver	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(99) ☐
Oppgaver delegert fra styrer	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(99) ☐
Internt samarbeid/erfaringsdeling	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(99) ☐
Annet:	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(99) ☐

Når det gjelder oppgavene i forrige spørsmål; oppfordrer du dine pedagogiske ledere/ barnehagelærere til å gjøre noen av disse i avdelingen/barnegruppen - dvs. i nærheten av barna?

- (1) Ja
 (0) Nei

Regnes denne tiden i så fall som del av plantiden?

- (1) Ja
 (0) Nei

Hvilke oppgaver mener du pedagogisk leder/barnehagelærer kan løse i avdelingen/barnegruppen? (Flere svar mulig)

- (1) Pedagogiske planlegging
 (2) Forberede foreldresamtaler og/eller foreldremøter
 (3) Kontakt med PPT, barnevern og ev. andre offentlige tjenester
 (4) Praktisk tilrettelegging av pedagogiske aktiviteter for barna
 (5) Rapportering og dokumentasjon
 (6) Holde seg faglig oppdatert
 (7) Andre administrative oppgaver
 (8) Oppgaver delegert fra styrer

- (9) Internt samarbeid/erfaringsdeling
(10) Annet _____
(11) Vet ikke

Er det motstridende meninger om hvordan plantiden skal benyttes blant dine ansatte?

- (1) Ja
(0) Nei

Hva handler uenigheten om?

Er det motstridende meninger om hvordan plantiden skal benyttes mellom ledelse og ansatte?

- (1) Ja
(0) Nei

Hva handler uenigheten om?

Opplever du som styrer at de pedagogiske lederne/barnehagelærerne har tilstrekkelig tid til å gjennomføre sine pedagogiske oppgaver i plantiden?

- (1) Ja
(0) Nei

Iverksettes det noen tiltak, og i så fall hvilke?

I hvilken grad drøfter du bruk av plantiden med personalgruppen?

- (1) 1. I svært liten grad
(2) 2.
(3) 3.
(4) 4. Hverken eller
(5) 5.
(6) 6.
(7) 7. I svært stor grad

Hvor jobber vanligvis de pedagogiske lederne/barnehagelærerne under plantiden? (Flere svar mulig)

- (1) På arbeidsrom i barnehagen, separat fra pauserom
 (2) På pauserom
 (3) På avdelingen
 (4) Hjemme
 (5) Annet: _____

I hvilken grad vurderer du arbeidsforholdene der de pedagogiske lederne/barnehagelærerne jobber under plantiden som gode? (lysforhold, arbeidsro, luftkvalitet etc.)

- (1) I svært liten grad
 (2) 2.
 (3) 3.
 (4) 4. Hverken eller
 (5) 5.
 (6) 6.
 (7) 7. I svært stor grad
 (99) Vet ikke

I hvilken grad stemmer følgende påstander for din barnehage?

I svært liten grad	2.	3.	4. Hverken eller	5.	6.	7. I svært stor grad	Vet ikke
--------------------	----	----	------------------	----	----	----------------------	----------

I vår barnehage deler de pedagogiske

lederne/barnehagelærerne det pedagogiske opplegget med hverandre (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (99)

I vår barnehage jobber vi

kontinuerlig med evaluering og forbedring av pedagogiske opplegg (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (99)

I vår barnehage er det mye

samarbeid mellom de pedagogiske lederne/barnehagelærerne på (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (99)

I svært liten grad	2.	3.	4. Hverke 5. n eller	6.	7. I svært stor grad	Vet ikke
--------------------------	----	----	----------------------------	----	-------------------------------	-------------

tvers av
avdelinger/barnegrupper

I vår barnehage delegeres
noen av de mindre
oppgavene som normalt ville
tilfalt plantid til øvrig

grunnbemanning (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (99)
(assistenter/medarbeidere og
fagarbeidere), dersom vi
vurderer det som
hensiktsmessig

I hvilken grad mener du samarbeid og erfaringsdeling hever kvaliteten på det pedagogiske tilbudet?

(1)	☐	I svært liten grad
(2)	☐	2.
(3)	☐	3.
(4)	☐	4. Hverken eller
(5)	☐	5.
(6)	☐	6.
(7)	☐	7. I svært stor grad
(99)	☐	Vet ikke

Har det blitt gjort endringer i organisering og praktisering av barnehageavtalen som følge av endringene i avtaletekstens punkt 3.2 om pedagogisk plantid de senere år?

(1)	☐	Ja
(0)	☐	Nei
(99)	☐	Vet ikke

Hvilke endringer er blitt gjort?

Resultater og konsekvenser av avtalen om plantid i barnehagen

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

	Helt uenig	Litt uenig	Hverken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig
Tiden den pedagogiske lederen/barnehagelæreren er borte fra avdelingen/barnegruppen som følge av plantid går ut over øvrig bemanning	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Tiden den pedagogiske lederen/barnehagelæreren er borte fra avdelingen/barnegruppen som følge av plantid går ut over barna	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Mer plantid enn dagens krav om minst fire timer gir barna et bedre pedagogisk tilbud	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Mer plantid enn dagens krav til minst fire timer går ut over kvaliteten i barnehagetilbudet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

	Helt uenig	Litt uenig	Hverken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig
Som styrer er jeg fornøyd med hvordan plantiden organiseres i denne barnehagen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Som styrer er jeg fornøyd med hvordan plantiden praktiseres i denne barnehagen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

	Helt uenig	Litt uenig	Hverken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig
Plantiden bidrar til at rammeplanen oppfylles på en god måte	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
SFS 2201 er et godt virkemiddel for å bidra til kvalitet i barnehagetilbudet slik avtalen er i dag	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Dette er det siste spørsmålet i undersøkelsen. Trykk "Neste" for å avslutte undersøkelsen.

Har du andre kommentarer til bruk av plantiden?

Takk for at du tok deg tid til å besvare spørreundersøkelsen vår. Ha en fin dag!

VEDLEGG 3

Spørreundersøkelse til barnehageeiere

Bakgrunnsspørsmål

Hvor mange kommunale barnehager er det i din kommune? (Oppgi antall)

Hvor mange av de kommunale barnehagene er...

... avdelingsbarnehager? _____

... basebarnehager? _____

... annet? _____

Kjennskap til barnehageavtalen

I hvilken grad kjenner du til særavtalen SFS 2201 og bestemmelsen om plantid (punkt 3.2) for pedagogiske ledere/barnehagelærere i den enkelte barnehage?

(1)	☐	1. I svært liten grad
(2)	☐	2.
(3)	☐	3.
(4)	☐	4. Hverken eller
(5)	☐	5.
(6)	☐	6.
(7)	☐	7. I svært stor grad

I hvilken grad diskuteres praktiseringen av SFS 2201 mellom kommunenivå og styrerne i barnehagene?

(1)	☐	1. I svært liten grad
(2)	☐	2.
(3)	☐	3.
(4)	☐	4. Hverken eller
(5)	☐	5.
(6)	☐	6.
(7)	☐	7. I svært stor grad

Kjenner du til om det er noen utfordringer knyttet til praktiseringen av punkt 3.2 om plantid?

- (1) Ja
(0) Nei

Kan du beskrive hva disse utfordringene går ut på?

Organisering og praktisering av plantid i barnehage

I hvilken grad er du involvert i praktiseringen av bestemmelsen om plantid i punkt 3.2?

- (1) 1. I svært liten grad
(2) 2.
(3) 3.
(4) 4. Hverken eller
(5) 5.
(6) 6.
(7) 7. I svært stor grad

I hvilken grad mener du det er hensiktsmessig med lik praktisering av punkt 3.2 om plantid i de kommunale barnehagene i kommunen?

- (1) 1. I svært liten grad
(2) 2.
(3) 3.
(4) 4. Hverken eller
(5) 5.
(6) 6.
(7) 7. I svært stor grad

I hvilken grad har kommunen lagt føringer for hvordan plantiden skal benyttes i den enkelte barnehage?

- (1) 1. I svært liten grad
(2) 2.
(3) 3.
(4) 4. Hverken eller
(5) 5.
(6) 6.
(7) 7. I svært stor grad

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

	Helt uenig	Litt uenig	Hverken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Vet ikke
SFS 2201 punkt 3.2 sikrer i tilstrekkelig grad at barnehagepedagogene holder seg faglig oppdatert	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
SFS 2201 punkt 3.2 sikrer kvaliteten i barnehagetilbudet på en god måte	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

	Helt uenig	Litt uenig	Hverken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Vet ikke
I det store og det hele er jeg fornøyd med hvordan plantiden organiseres i kommunens barnehager	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
I det store og det hele er jeg fornøyd med hvordan plantiden praktiseres i kommunens barnehager	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐

Resultater og konsekvenser av avtalen om plantid i barnehagen

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

	Helt uenig	Litt uenig	Hverken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Vet ikke
Tiden den pedagogiske lederen/barnehagelæreren er borte fra	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐

	Helt uenig	Litt uenig	Hverken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Vet ikke
avdelingen/barnegruppen som følge av plantid går ut over øvrig bemanning						
Tiden den pedagogiske lederen/barnehagelæreren er borte fra avdelingen/barnegruppen som følge av plantid går ut over barna	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Plantiden bidrar til at rammeplanen oppfylles på en god måte	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
SFS 2201 er et godt virkemiddel for å bidra til kvalitet i barnehagetilbudet slik avtalen er i dag	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Mer plantid enn dagens krav til minst fire timer gir barna et bedre pedagogisk tilbud	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐
Mer plantid enn dagens krav til minst fire timer vil gå ut over kvaliteten på barnehagetilbudet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(99) ☐

I hvilken grad er du fornøyd med SFS 2201 slik avtalen er per i dag?

(1)	☐	1. I svært liten grad
(2)	☐	2.
(3)	☐	3.
(4)	☐	4. Hverken eller
(5)	☐	5.
(6)	☐	6.
(7)	☐	7. I svært stor grad

Beskriv kort hvorfor/hvorfor ikke:

Dette er det siste spørsmålet. Trykk "neste" for å avslutte undersøkelsen

Har du noen andre kommentarer til SFS 2201, organisering og praktisering av plantid i barnehagene?

Takk for at du tok deg tid til å besvare spørreundersøkelsen vår. Ha en fin dag!

VEDLEGG 4

Intervjuguide til intervjuer med barnehageeier

Varighet: 45 min

Antall informanter til stede	
Barnehagestørrelse	
Kommune	
Konsulent	
Dato	
Organisering	
Diskuteres organisering og praktisering av pkt.3.2 i SFS 2201 på kommunenivå?	
Er du involvert i forbindelse med organisering og praktisering av barnehageavtalens punkt 3.2 (om plantid) i barnehagene? - <i>Hvordan har dere delt ansvaret hos dere i kommunen?</i>	
I hvilken grad legger du/dere retningslinjer eller føringer for hvordan de kommunale barnehagene skal organisere pedagogenes plantid? - <i>Hva går disse ut på?</i>	
Ved hvilke anledninger diskuteres organisering og resultater av plantidsarbeidet med styrerne? - <i>Møter? Planlagt/ad hoc? Hvor ofte?</i> - <i>Med alle styrerne samlet, eller i separate møter?</i> - <i>Hva går diskusjonene ut på/hva handler de om?</i>	
Har dere på kommunenivå ønske om og/eller behov for oversikt over hvordan barnehagene løser organiseringen med de minst fire timene plantid?	
Kjenner du til hvordan plantiden i barnehagene organiseres og benyttes i din kommune?	
Kjenner du til i hvilken grad styrerne i kommunens barnehager benytter seg av handlingsrommet som finnes i barnehageavtalen (mulighet for å gi mer enn fire timer i gjennomsnitt i uka)? - <i>Hvordan?</i> - <i>Når/i hvilke tilfeller?</i> - <i>Gjelder det alle barnehagene?</i> - <i>Hvilke faktorer påvirker i hvilken grad pedagogene får mer eller mindre tid enn de minst fire timene i avtalen?</i>	
Oppfordrer dere barnehagestyrerne til å foreta en lokal vurdering av behovet for plantid? - <i>Hvorfor er dette viktig?</i>	
Vet du om organiseringen av plantiden – slik den er organisert i kommunens barnehager – medfører noen utfordringer? - <i>Hva går disse ut på?</i>	

<p>Er du fornøyd med barnehageavtalens punkt 3.2 slik den er definert i dag?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hva er bra med den?</i> - <i>Fungerer dagens ordning godt?</i> - <i>Hva kunne vært bedre? Lar det seg gjøre i praksis – hvordan?</i> 	
Praktisering	
<p>I hvilken grad mener du styrerne bør ha oversikt over hvordan plantiden organiseres og hva den brukes til i barnehagen?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvorfor?</i> - <i>Hvordan er dette i kommunens barnehager i dag?</i> 	
Resultater/konsekvenser	
<p>Bidrar bestemmelsen om plantid til kvalitet i barnehagen?</p>	
<p>Hvilke tanker har du om hvordan plantiden påvirker kvaliteten i barnehagetilbudet?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvordan?</i> - <i>Kjente utfordringer?</i> 	
<p>Har du noen tanker om hva som ville vært <i>ideelt</i> med tanke på organisering og praktisering av plantid?</p>	
Avrundning av intervjuet	
<p>Er det noe annet du mener det er viktig å nevne i forbindelse med organisering og praktisering av plantid og antall timer?</p>	
<p>Hva er det viktigste vi har snakket om?</p>	

Tusen takk for at du tok deg tid til dette intervjuet!

VEDLEGG 5

Intervjuguide til intervjuer med barnehagestyrer

Varighet: 1 time

Antall informanter til stede	
Barnehagestørrelse	
Kommune	
Konsulent	
Dato	
Organisering	
<p>Har dere dialog og diskusjon om organisering av plantid mellom ledelse/tillitsvalgte og ansatte?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kan du beskrive forløpet?</i> <ul style="list-style-type: none"> o <i>Møter? Ad hoc eller satt av tid?</i> - <i>Hva går diskusjonene ut på?</i> - <i>Hvem er med i møtene?</i> 	
<p>Kan du fortelle om hvordan plantiden er organisert hos dere i denne barnehagen? (kort)</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvor mye plantid i gjennomsnitt per uke?</i> <ul style="list-style-type: none"> o <i>Hender det dere får mindre/mer?</i> - <i>Når på dagen tas plantiden ut?</i> - <i>Hvor mange timer om gangen?</i> - <i>Forskjell mellom pedagogiske ledere og barnehagelærere?</i> - <i>Tar dere ut plantid samtidig med tanke på samarbeid?</i> 	
<p><u>Hvis det gis mer enn 4 timer plantid:</u> Hva gjør at dere får til å gi mer plantid enn 4 timer?</p>	
<p>Hvordan bruker du handlingsrommet som ligger innenfor avtalen?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvilke faktorer spiller inn på hvor mye plantid som gis?</i> - <i>Differensieres det mellom ped.ledere/barnehagelærere avhengig av oppgaver, ansvar, erfaring, kompetanse m.m.</i> <ul style="list-style-type: none"> o <i>Hvordan?</i> - <i>Hvordan oppleves handlingsrommet (positiv/negativ/utfordrende) Hvorfor?</i> 	
<p>Opplever du å ha god oversikt over plantiden? (når den tas ut, hva den brukes til etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Synes du det er viktig å ha oversikt over dette? Hvorfor?</i> 	
<p>Hvordan er dialogen med barnehageeier knyttet til organisering og praktisering av plantid?</p>	

Hvordan oppleves ditt handlingsrom med henblikk på organisering av plantid og mulighet for å gi mer enn fire timer?	
Hva oppnår man ved å organisere plantiden slik dere gjør i deres barnehage?	
Opplever dere at det er noen utfordringer knyttet til hvordan plantiden er organisert i barnehagen deres? - <i>Hva går disse ut på?</i>	
Praktisering	
Hvor tar dere ut plantiden? - <i>Arbeidsrom? Hvordan ligger forholdene til rette?</i> <i>Annen løsning og omfanget av dette?</i> - <i>Hvorfor/hva er bakgrunnen for dette?</i> - <i>Hvordan er fordelingen? Hvorfor?</i>	
<u>For barnehager med flere pedagoger per avdeling:</u> Har dere samme timeantall for alle pedagoger på samme avdeling, eller fordeles plantiden annerledes dere imellom? <i>Hvis annerledes:</i> - <i>Hvorfor har dere organisert det på denne måten?</i> - <i>Hvilke arbeidsoppgaver tilfaller den med mest plantid?</i> - <i>Hvilke arbeidsoppgaver tilfaller den med minst plantid?</i>	
Er oppgaver som henvisninger til PPT eller bekymringsmeldinger til barnevern noe som gjøres i plantiden, eller gjøres dette utenfor plantid?	
Resultater/konsekvenser	
Barnehagen skal fremme barns lek, læring og trivsel. Barns trivsel og utvikling er målet for alt kvalitetsarbeid i barnehagesektoren. Dette målet er uttrykt i barnehageloven og rammeplanen. I denne siste delen av intervjuet har vi et lite antall spørsmål som omhandler resultater og konsekvenser av plantiden, sett i lys av blant annet barnehagekvaliteten.	
Hvilke tanker har dere om hvordan plantiden påvirker kvaliteten i barnehagetilbudet? - <i>Hvorfor / hva er utfordringen?</i> - <i>Iverksettes noen tiltak for å imøtekomme eventuelle utfordringer? Hvilke?</i>	
Hvilke konsekvenser har organiseringen av plantiden for barnas hverdag i barnehagen?	
Hvilke konsekvenser har organiseringen av plantiden for arbeidsmiljøet i barnehagen? - <i>For pedagogisk personale?</i> - <i>For assistenter/fagarbeidere og dets like?</i> - <i>Har dere jobbet i barnehager med annen organisering? Hva er erfaringene fra dette?</i>	

<p>Under de forutsetninger dere har med tanke på antallet ansatte; hva tenker dere om omfanget av plantid med henblikk på balansen mellom kvalitetsutvikling og voksentetthet? <i>- Mer eller mindre plantid?</i> <i>- Lokalt handlingsrom?</i> <i>- Annen fordeling av tiden innad på avdelingene?</i></p>	
<p>Hva mener dere ville vært <i>ideelt</i> med tanke på organisering og praktisering av plantid? <i>- Hva ville dette bidratt til?</i></p>	
<p>Avrundning av intervjuet</p>	
<p>Er det noe annet dere mener det er viktig å nevne i forbindelse med organisering og praktisering av plantid?</p>	
<p>Hva er det viktigste vi har snakket om?</p>	

Tusen takk for at dere tok dere tid til dette intervjuet!

VEDLEGG 6

Intervjuguide til gruppeintervjuer med pedagogiske ledere og barnehagelærere

Varighet: 1,5 timer

2 - 6 informanter (pedagogiske ledere og barnehagelærere med ulike ansvarsområder og fra ulike avdelinger oppfordres til å være representert i intervjuet).

Antall informanter til stede	
Barnehagestørrelse	
Kommune	
Konsulent	
Dato	
Organisering	
Har dere dialog og diskusjon om organisering av plantid mellom ledelse/tillitsvalgte og ansatte? <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kan du beskrive forløpet?</i> <ul style="list-style-type: none"> o <i>Møter? Ad hoc eller satt av tid?</i> - <i>Hva går diskusjonene ut på?</i> - <i>Hvem er med i møtene?</i> 	
Kan du fortelle om hvordan plantiden er organisert hos dere i denne barnehagen? (kort) <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvor mye plantid i gjennomsnitt per uke?</i> <ul style="list-style-type: none"> o <i>Hender det dere får mindre/mer?</i> - <i>Når på dagen tas plantiden ut?</i> - <i>Hvor mange timer om gangen?</i> - <i>Forskjell mellom pedagogiske ledere og barnehagelærere?</i> <i>Tar dere ut plantid samtidig med tanke på samarbeid?</i>	
<u>Hvis det gis mer enn 4 timer plantid:</u> Hva gjør at dere får til å gi mer plantid enn 4 timer?	
Hvilke faktorer spiller inn på hvor mye plantid dere har? <ul style="list-style-type: none"> - <i>Forskjell mellom ulike barnegrupper/organisering/ansvar i barnehagen?</i> - <i>Variasjoner ilt året?</i> 	
Hvor mye innflytelse / involvering opplever dere å ha, knyttet til organisering av plantiden? <ul style="list-style-type: none"> - <i>Er dere fornøyde med graden av innflytelse/involvering</i> 	
Hvordan opplever dere styrers involvering? Synes dere det er viktig at styrer involverer seg?	
Hva oppnår man ved å organisere plantiden slik dere gjør i deres barnehage?	
Opplever dere at det er noen utfordringer knyttet til hvordan plantiden er organisert i barnehagen deres? <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hva går disse ut på?</i> 	
Praktisering	
Hva er det viktigst å bruke plantiden til? <ul style="list-style-type: none"> - <i>Fungerer det bra hos dere?</i> 	

Er oppgaver som henvisninger til PPT eller bekymringsmeldinger til barnevern noe som gjøres i plantiden, eller gjøres dette utenfor plantid?	
Hva gjør barna/voksne på avdelingen når pedagogisk leder/barnehagelærer tar ut plantid? <ul style="list-style-type: none"> - <i>Tar alle ut plantid samtidig</i> - <i>Hvordan reagerer det øvrige personalet på at pedagogene tar ut plantid</i> 	
I hvilken grad gjøres andre administrative oppgaver i plantiden? <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ev. når/ved hvilke anledninger?</i> - <i>Hva er bakgrunnen for dette?</i> 	
Hvor tar dere ut plantiden? <ul style="list-style-type: none"> - <i>Arbeidsrom? Hvordan ligger forholdene til rette? Annen løsning og omfanget av dette?</i> - <i>Hvorfor/hva er bakgrunnen for dette?</i> - <i>Hvordan er fordelingen? Hvorfor?</i> 	
<u>For barnehager med flere pedagoger per avdeling:</u> Har dere samme timeantall for alle pedagoger på samme avdeling? <i>Hvis ikke:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvorfor har dere organisert det på denne måten?</i> - <i>Hvilke arbeidsoppgaver tilfaller den med mest plantid?</i> - <i>Hvilke arbeidsoppgaver tilfaller den med minst plantid?</i> 	
<p>Resultater/konsekvenser</p> <p>Barnehagen skal fremme barns lek, læring og trivsel. Barns trivsel og utvikling er målet for alt kvalitetsarbeid i barnehagesektoren. Dette målet er uttrykt i barnehageloven og rammeplanen. I denne siste delen av intervjuet har vi et lite antall spørsmål som omhandler resultater og konsekvenser av plantiden, sett i lys av blant annet barnehagekvaliteten.</p>	
Hvilke tanker har dere om hvordan plantiden påvirker kvaliteten i barnehagetilbudet? <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvorfor / hva er utfordringen?</i> - <i>Iverksettes noen tiltak for å imøtekomme eventuelle utfordringer? Hvilke?</i> 	
Hvilke konsekvenser har organiseringen av plantiden for barnas hverdag i barnehagen?	
Hvilke konsekvenser har organiseringen av plantiden for arbeidsmiljøet i barnehagen? <ul style="list-style-type: none"> - <i>For pedagogisk personale?</i> - <i>For assistenter/fagarbeidere og dets like?</i> - <i>Hvilke reaksjoner har assistenter/fagarbeidere på at man tar ut plantid? Forståelse?</i> - <i>Har dere jobbet i barnehager med annen organisering? Hva er erfaringene fra dette?</i> 	
Har de øvrige ansatte forståelse for behovet for å ta ut plantid?	

Hvordan oppleves det for pedagogene å være borte fra avdelingen under plantiden?	
Under de forutsetninger dere har med tanke på antallet ansatte; hva tenker dere om omfanget av plantid med henblikk på balansen mellom kvalitetsutvikling og voksentetthet? - <i>Mer eller mindre plantid?</i> - <i>Lokalt handlingsrom?</i> - <i>Annen fordeling av tiden innad på avdelingene?</i>	
Hva mener dere ville vært <i>ideelt</i> med tanke på organisering og praktisering av plantid? - <i>Hva ville dette bidratt til?</i>	
Avrundning av intervjuet	
Er det noe annet dere mener det er viktig å nevne i forbindelse med organisering og praktisering av plantid?	
Hva er det viktigste vi har snakket om?	

Tusen takk for at dere tok dere tid til dette intervjuet!